



„De Darde Klokke”

Augustus

2021

EDITIENUMMER

200

Drie moandeleks tiedschrift veur Ommen

in samenwerking met Cultuurhistorisch Centrum Ommen



COLOFON

STICHTING DE DARDE KLOKKE

Voorzitter

Harry Woertink
0529-452963

Secretaris

Sir Schokkenbroek
Patrijsstraat 39
7731 ZL Ommen
dedardeklokke@gmail.com

Penningmeester

Albert van der Vegt
Sperwer 34
7731 KB Ommen
Telefoon 0529-456317

www.dedardeklokke.nl

STICHTING OUDOMMEN.NL

Voorzitter

Jan Lucas
0529-456715

Secretaris

Tjeerd de Leeuw
Rembrandtstraat 33
7731 SE Ommen
0529-452945
t.deleeuw@oudommen.nl

www.oudommen.nl

CULTUURHISTORISCH CENTRUM OMMEN

Voorzitter

Berend Jan Warmelink
Telefoon 0529-760006

Secretaris

Joke Feddema-van Elburg
De Schammelte 27, 7731 BL Ommen
w.feddema@home.nl
0529-463288

Penningmeester

Herman Kortman
06-23944250

www.cco-ommen.nl

STREEKMUSEUM OMMEN

Den Oordt 7, 7731 CM Ommen
Telefoon 0529-453487

**Overname van artikelen
toegestaan met
bronvermelding.**

**www.dedardeklokke.nl
www.oudommen.nl
www.cco-ommen.nl**

Drie maandeieks tiedschrift veur
Ommen in samenwerking met
Gemienschop van Oll Ommen
Cultuurhistorisch Centrum Ommen
Oud Ommen

Redactieadres

Patrijsstraat 39, 7731 ZL Ommen
0529-463111
dedardeklokke@gmail.com

www.dedardeklokke.nl

Lidmaatschap

- € 23,50 per jaar lidmaatschap CCO
inclusief abonnement De Darde Klokke.
- € 25,50 per jaar bij niet automatische
afschrijving. Betaling op IBAN
NL97 RABO 0378 9039 77 t.n.v. CCO.

- Veur betaling van abonnement op
De Darde Klokke € 6,- per joar.
IBAN NL72 INGB 0003 0435 54 of
NL08 RABO 0348 9059 04
t.n.v. 'De Darde Klokke' te Ommen

GEMIENSCHOP VAN OLL OMMER

Veurzitter

Gerrit Steen
0529-454181

Schriefster

Wilma Runhart
De Haar 19, 7738 PV Witharen
wilmarunhart@hotmail.com
0523-676287

Penningmeester

Harry Prenger
06-28956863

M E T D A N K A A N

Notarispost Ommen
Tuincentrum Jurrie Baas
Go Makelaars Weenink Jansen
Aannemersbedrijf M. van der Vegt
Jouw Printshop
Douwe's Dump
Rijwielen/Bromfietsen Brunink
Installatiebedrijf Groen Ommen
Autoschade Huysmans
Ommen Automaten
Bandenservice Ommen
Pearle Opticiëns
Schildersbedrijf Van Elburg
Dakdekkers- en Renovatiebedrijf
E. van der Linde Ommen BV
Café-Restaurant 'De Nieuwe Brug'
Slaapkenner Touwen
Stucadoorsbedrijf Rinus Zwanepol
Van Aalderen garage en tankservice
Dunnewind Groep BV

Bouwbedrijf Vonder BV
Berna's Hairfashion
Ekkelenkamp
lunch - patisserie - diner- ijsalon
M. Dunnewind Radio, TV en witgoed
Lennips groep Vastgoed Onderhoud
Takman Gereedschappen
Cents Autocentrum
Café-Restaurant 'Flater'
Wijnhof dranken & delicatessen
OCB Bouw bv
Kompanen
Restaurant-Catering 'De Bootsman'
H. Steen bv verhuizingen en transporten
Resto Oco
Bungalowpark 'Hoge Hexel'
Expert Westerman
Bentum Nijboer Notarissen
Hovenier Arjan van der Veen
Nijkamp Installatietechniek

Brasserie Tante Pos
Goudsmids Atelier & Juwelier Zandbergen
Bakkerij van der Most
Freesverhuur Ommen
Timmer- & Onderhoudsbedrijf Kleinlugtenbelt
Sportrijk fit & gezond Ommen
Kapsalon de Kapper
Van Elderen accounts belastingadviseurs
Zorgboerderij 't Schöttincksflier
De Lange Keukens
Culinair bij u thuis
Makelaarskantoor Sallands Goed
Huiske Hovenier
Van Kesteren Schoenreparaties
EP Ommen
Grondman Bouwservice
A. Visscher, hoveniersbedrijf
Wildthout, Hotel & Restaurant
Jumbo Ommen
Rina Ulders, uitvaartverzorging

Wij worden financieel ondersteund door Rabobank Vaart & Vechtstreek

Nummer 200

Dit is de tweehonderdste "De Darde Klokke". Daar zijn we als redactie best een beetje trots op. In 1971 is een nieuwe start gemaakt met de uitgave van het historisch tijdschrift "De Darde Klokke". Vanaf toen is ook een begin gemaakt met de nummering van de bladen. De eerste "De Darde Klokke" verscheen al in 1954 maar hield in 1962 op te bestaan. **Dieks Makkinga** (1919-1995) was het die in 1971 op eigen houtje het initiatief nam op het historisch tijdschrift weer nieuw leven in te blazen. En met succes, tot aan vandaag de dag verschijnt het tijdschrift om de drie maanden en zorgt voor de verslaglegging van een belangrijk deel van de geschiedenis van de regio Ommen, gezien vanuit de ogen en oren van diverse Ommer en Ommenaren. Het werk dat Dieks met zoveel inzet en liefde deed voor "De Darde Klokke" is nog steeds een aansporing voor de huidige makers van het blad. We prijzen ons gelukkig met een groot abonneebestand die dit tijdschrift waarderen. Gelukkig ook kunnen we telkens een beroep doen op onze trouwe adverteerders. Dat alles bij elkaar zorgt ervoor dat "De Darde Klokke" voor de kostprijs aangeboden kan worden. Nog eens een "De Darde Klokke" terugkijken? Alle verschenen nummers vanaf 1954 zijn te zien en te lezen op de website www.OudOmmen.nl. Via de zoekmachine op de website zijn alle gevraagde onderwerpen pijlsnel terug te vinden. Alleen de vier laatste nummers verschijnen telkens later omdat die alleen zijn voorbehouden aan de geachte abonnees van "De Darde Klokke" en dat bent u dus. Wat ons betreft op naar een volgende mijlpaal.

We wensen u veel leesplezier.

De redactie

**Nummer 201 verschijnt in de eerste helft van december 2021.
Wij ontvangen uw kopij graag uiterlijk 15 november 2021.**

De historie van Ommen vertelt ons dat er ooit drie luidklokken hebben gehangen in het klokkenhuis van de (Hervormde) kerk in de Brugstraat. In het Rampjaar 1672 is een van deze klokken gestolen door soldaten uit het Münsterland onder leiding van de bisschop van Münster. Het is ze echter niet gelukt de zware koperen luidklok mee te nemen. De soldaten kwamen niet verder dan de haven. Het verhaal vertelt verder dat de zware koperen klok over boord is geslagen, in het water terecht kwam – van wat nu Burggraven wordt genoemd – en op de bodem ligt van een vroegere rivierarm van de Vecht. Vanaf het ontstaan van dit Ommer historisch tijdschrift wordt de 'derde klok' weer symbolisch geluid met de naam "De Darde Klokke", de naam dus van dit tijdschrift geschreven in Ommer dialect.

Omslag: De allereerste "De Darde Klokke" anno 1954.
Het initiatief werd genomen door de geboren en getogen Ommer Hendrikus (**Dieks**) Makkinga geboren op 4-11-1919 en overleden op 24-1-1995. Hiernaast een foto uit zijn jonge jaren.

In eerste instantie werd het blad in eigen beheer gestencild en gevouwen. Nu hebben we een professioneel gedrukt blad. We hopen nog vele nieuwe nummers te kunnen uitbrengen.



De foto's in dit blad zijn aangeleverd door de betreffende auteur, uit het fotoarchief van OudOmmen of anderszins zoals bij het artikel/foto is aangegeven.

Het is nimmer onze bedoeling eventuele rechten van derden opzettelijk te schaden.

Gerrit Jan Seinen	Mannes Schoppink	blz. 2
Slot van crash 13 november 1943	Sir Schokkenbroek	blz. 6
Eerappelwater	Gerrit Steen	blz. 7
De drie "Fransen"	Alex Schuurman	blz. 10
Joodse huizen in Ommen	Gerko Warner	blz. 12
Honderd jaar voetbal in Ommen	Ben Wösten	blz. 17

Gerrit Jan Seinen (1902-1989)

eigenzinnige wethouder met een groot hart voor Ommen

door Mannes Schoppink

Deel 1: in nummer 201 staat deel 2 van het verhaal over G.J. Seinen

'Wethouder Seinen' is bij veel ouderen uit Ommen nog steeds een begrip. Van 1945 tot 1974 was Gerrit Jan Seinen wethouder namens de A.R., terwijl hij voor de oorlog ook al enige jaren gemeenteraadslid was geweest. Seinen was een markante persoonlijkheid. Hij zei precies waar het (voor hem) op stond, maar daarmee maakte hij niet alleen vrienden. Toch is Ommen veel dank aan hem verschuldigd, overal in de gemeente zijn sporen te vinden die herinneren aan deze bijzondere plaatsgenoot.

Jeugdjaren

Gerrit Jan Seinen werd op 16 mei 1902 op de boerderij De Höfte in Stad-Ommen geboren als oudste zoon van Albert Seinen (1872-1921) en Jennigje Schuttert (1876-1953). Er zouden daarna nog vijf kinderen volgen: een levenloos geboren kind (1904), Gerrit (1905), Hendrik (1908), Johanna (1910) en Alberdina Hendrika (1916). De boerderij 'De Höfte' stond aan de tegenwoordige Bermerstraat in Ommen. De vader van Albert, Gerrit Jan Seinen (1837-1901), had de boerderij gekocht van zijn schoonouders Hendrik van der Linde (1789-1875) en Angenies Warmelink (1800-1881). De Seinens kwamen oorspronkelijk uit Varsen. Aan de huidige Varsenerweg 12 staat een boerderij die de naam 'Seine' of 'Seinen' nog steeds draagt. De familie Seinen was al generaties lang gereformeerd. De Seinens gingen reeds met de Afscheiding mee, die in Ommen begon in 1836 onder leiding van ds. A.C. (Albertus Christiaan) van Raalte (1811-1876). Zo werd Gerrit Jan (1837-1910), de oudste zoon van Albert Seinen (1799-1878) en Jennigje Veltman of Karoelofs (1807-1853), op 10 september 1837 gedoopt bij een illegale godsdienstoefening op de boerderij van Hendrikje Woertink-Gerrits (1774-1856) in Arriën. Bij de dienst, die werd geleid door Van Raalte zelf, waren meer dan 300 aanwezigen. Gerrit Jan was later de opa van de hoofdpersoon van dit verhaal.

Gerrit Jan (genoemde hoofdpersoon dus) ging in Ommen als alle gereformeerde kinderen destijds naar de Dr. A.C. van Raalteschool. Hoofd der school was in zijn jaren meester (Christiaan) Munneke (1857-1931). Meer dan de lagere school zat er niet in voor Gerrit Jan. Zijn hulp op de boerderij kon veel te goed worden gebruikt! Vader Albert overleed in 1921 na een ziekbed van bijna twee jaar op slechts 48-jarige leeftijd. Hij leed aan tuberculose. De uiterst besmettelijke ziekte bleef de rest van de familie bespaard. Het voorkomen ervan zal geen sinecure zijn geweest voor Jennigje en haar kinderen! Hoe dan ook, Jennigje bleef met vijf jonge kinderen achter. Oudste zoon Gerrit Jan kwam zodoende min op meer betrekkelijk snel op eigen benen te staan. Wel moest hij in die tijd nog in militaire dienst. Gerrit Jan zat bij de huzaren in Deventer en was een erkend schutter.



Ook na zijn dienstitijd nam hij regelmatig deel aan schietwedstrijden. Zo behaalde hij in maart 1934 in de categorie 'scherpschutters' bijvoorbeeld een tweede prijs bij een door de Vrijwillige Landstorm georganiseerde schietwedstrijd. Gerrit Jan was nog net 30, toen hij op 15 maart 1933 in het huwelijk trad met Dina Fredrika (Fré) Makkinga (1906-1971), dochter van Gerrit Jan Makkinga en Egberdina Kleinjan. Het huwelijk werd ingezegend in de nieuwe Gereformeerde kerk aan de Bouwstraat door ds. Willem de Graaf (1898-1984), die van 1930 tot 1937 predikant in Ommen was. Gerrit Jans broer Gerrit (1905-1987), die later een levensmiddelenwinkel aan de Schurinkstraat runde, was vier maanden eerder getrouwd met Gerridina Hengelaar (1906-1987). Het huwelijk van Gerrit Jan en Dina Frederika bleef kinderloos, Gerrit en Gerridina kregen vier kinderen.

Moeder Jennigje Seinen-Schuttert met haar vijf kinderen rond 1927. Van links naar rechts: Alberdina Hendrika, Hendrik, Gerrit, Gerrit Jan en Johanna.

Vooroorlogse jaren in de raad

Begin jaren '30 ging Gerrit Jan de politiek in. Hij werd lid van de Anti-Revolutionaire Partij (A.R. Partij of later kortweg ARP). Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1931 stond hij voor het eerst op de kandidatenlijst. Klaas Petter was lijsttrekker, gevolgd door Gerrit Wicherson sr., Hendrik Munneke (zoon van het vroegere schoolhoofd), Jan van den Berg, Frederik Westrik, Hermannus Vos, Hendrik Marsman, Bernard Jansen, Wolter de Ruiters, Derk Heinrich Buit, Gerrit Wemekamp, Gerrit Hans en de toen 29-jarige Gerrit Jan Seinen. Met 26,81 procent was de AR net als vier jaar eerder de grootste partij van Ommen.

Bij de verkiezing van 1935 was Gerrit Jan Seinen opgeklommen naar plek twee op de kandidatenlijst van de AR (achter Klaas Petter). Nieuwelingen op de lijst waren onder anderen Hendrik Tigelaar uit Arriërveld, Derk Hoogenkamp uit Emsland en Jan van der Linde uit Witharen. Doordat Petter wederom tot wethouder werd gekozen (de andere wethouder was Jacob van der Boon van de CHU), werd Seinen min of meer woordvoerder van de AR. Het werd al snel duidelijk dat het nieuwe raadslid niet op zijn mondje was gevallen en dat hij zich de kaas niet van het brood liet eten, om maar eens een andere beeldspraak te gebruiken. Hij nam bijvoorbeeld zitting in de commissie die een nieuwe Vechtbrug moest voorbereiden. Het besluit tot de bouw van de brug werd genomen in februari 1936. Naast de brug, zo stond er in het voorstel van de heren Seinen en Siero, moest er ook een nieuwe verkeersweg komen, die gedeeltelijk door de kom zou lopen. De 'brugkosten' bedroegen fl. 46.500,-. Tevens werd de eis gesteld dat 80 procent van de arbeiders uit Ommen zelf moest komen. De latere wethouder Immink was tegen het plan, evenals de heer Slijkhuis uit Ommerveld/Witharen. Het jaar erna kwam Seinen pas goed op dreef. Zo verdedigde hij samen met de heren Immink (CHU), Marsman (AR) en Moerman (SDAP) het recht van werklozen om gedwongen werk in 'Duitschland' te weigeren. Voorts kwamen er onderwerpen voorbij waarbij Seinens meer principiële karakter om de hoek kwam kijken. Op films die niet het 'kennelijke karakter van ontspanning' hadden, moesten wat hem betreft hogere leges worden geheven. Ook wilde hij een ventverbod op zondag laten instellen, maar hiervoor kreeg hij de handen van de overige raadsleden niet op elkaar. Seinen kwam erom bekend te staan dat hij van zijn hart geen moordkuil maakte. Daardoor ontlokte hij bij andere raadsleden ook wel eens de nodige irritatie. Toen hij volgens collega-raadsleden in 1938 de raad ten onrechte 'spoedeisend' bij elkaar had laten komen, kreeg hij de wind van voren! De burgemeester merkte daarbij op dat Seinen de weg naar zijn kamer wel wist te vinden. Seinen liet zich echter niet uit het veld slaan. "Och ja, Seinen dit en Seinen dat", zo begon hij zijn verdediging. "Ik ga op dit ogenblik niet meer zeggen dan mij persoonlijk goeddunkt." (20 januari 1938).

Seinen zou later (bij zijn 25-jarig wethoudersjubileum in 1970) de vijf jaren voor de oorlog de 'mooiste periode' uit zijn 'loopbaan als gemeentebestuurder' noemen. In 1939 was de CHU voor het eerst de grootste partij van Ommen (30,91 procent) door de AR in te halen (29,06 procent). Seinen stond opnieuw op nummer twee van zijn partij, wederom direct achter Klaas Petter.



Huwelijksdag van Gerrit Jan en Fré Seinen-Makkinga, 15 maart 1933. Links zittend naast Gerrit Jan zijn moeder. Rechts zittend de ouders van de bruid.

Oorlogsjaren

Op 27 augustus 1941 hieven de Duitsers alle gemeenteraden in Nederland op, ook die in Ommen. Alleen de burgemeester bleef min of meer in functie. Ook de politieke partijen zelf werden ontbonden. Eind juni 1941 werden 90 ARP- en CNV-voormannen tezamen met enkele kopstukken van de CHU vastgezet. Onder hen bevonden zich Gerrit Jan Seinen en Bernard Jansen (1893-1984) uit Ommen, waarschijnlijk omdat ze beiden bestuurslid waren van de Anti-Revolutionaire Partij. Gerrit Jan en Bernard waren burens op De Höfte en kenden elkaar ook uit de Gereformeerde kerk, waar laatstgenoemde ouderling was. Eerst zaten de mannen een paar dagen in de strafgevangenis in Scheveningen, waarna zij naar kamp Schoorl werden overgebracht. Daar zaten ook enkele honderden communisten opgesloten. In de tijd dat Jansen gevangen zat, overleed zijn 10-jaar oude dochtertje Betje (7 juli 1941). Hij kreeg verlof voor zeven dagen, waarbij hij moest beloven terug te zullen komen.

Een aan Gerrit Jan ('Gait Jan') geschreven brief van zijn broer Hendrik (1908-1982) is bewaard gebleven. Hendrik was timmerman en aannemer en als zodanig mede-eigenaar van 'Corté & Seinen'. Tevens handelde hij in krui- en trek wagens, wielen en houtwaren.

“Allereerst kan ik je vertellen dat alles zeer goed gaat”, zo begint de op een zondagavond in juli 1941 geschreven brief. “We zijn allen goed gezond hoor, het was geweldig droog weer, maar nu heeft het hier hedenavond tusschen 6-7 uur geweldig geregend, een zware bui, daar frist de boel van op. De vruchten stonden te kwijnen op het land. De boeren beweren dat van de aardappelen niets terecht kwam, maar het zal wel weer los lopen. En hoe gaat het je, G.J., je zult je wel vervelen.” Hendrik vertelt vervolgens hoe hij en zijn (eerste) vrouw Dina Martens (1913-1953) waren geschrokken van zijn arrestatie. “Het was me die maandag wat, ik was heelemaal uit m’n doen. De bevolking leefde erg mee. Ik heb dinsdags op de markt ik zou zeggen honderden keeren verslag uit moet brengen, maar ja, ik wist ook niets. Ze hebben toch niets kwaad gedaan, werd er gezegd, afijn je ben een goed-ariër en behoort tot het Germaansche ras, dus we hopen dat je gauw weer in vrijheid komt.” Vermakelijk is het gedeelte uit de brief, waarin Hendrik vertelt dat hij een pijp voor zijn broer gekocht had. “Jansen zal hem wel meebrengen, met tabak. Ik heb bijna net zoo eentje, die rooken lekker. Het is een beetje een lange, maar dat hindert niet. Je moet hem goed vasthouden, want je hebt natuurlijk geen tanden. Nu moet je het eerste pijpje goed schoon leeg rooken, dat het je op de tong brandt en dan vooral niet stijf stoppen. Dan zul je zien, dat rookt fijn, nog lekkerder dan een sigaar.” Hendrik schreef ook over Jansen, maar rept niet over diens overleden dochtertje. “Ik heb Jansen nog niet gesproken. Hij is wel bij Fré (Gerrit Jans vrouw, ms) geweest. Hij krijgt trouwens ook bezoek genoeg. Hij zat vandaag weer in de ouderlingenbank. ’t Is wel prachtig weer voor hem, dat hij een week vrij mocht, niet? ’s Is nog mooier voor jou als hij straks terug is. Er zijn bij jullie nog heel wat antie’s (leden van de A.R., ms)? Je zit anders kort in de buurt waar ik in de Meidagen van ‘40 zat. Ik zou wel een kijkje willen nemen in Alkmaar. Je mag misschien niet in de buurt van het kamp komen, is ’t wel? Nu G.J., nieuws is hier niet veel. Vertrouw op God, G.J., en weet dat er elke dag voor jullie wordt gebeden en tot kijk hoor!!! Hendrik en Dina.”

Ook burgemeester Cornelis (Edzard Warmold) Nering Bögel (1887-1964) leefde volop mee. Hij schreef een brief aan de bevelhebber van de Sicherheitsdienst in Den Haag. Daarin vroeg hij of Gerrit Jan vrij kon krijgen in verband met de roggeoogst. De betrokkene zou slechts een klein boerderijtje hebben en zijn hulp aldaar kon niet worden gemist. Enkele weken later kwam Gerrit Jan inderdaad vrij. Nering Bögel moest nog een tweede brief schrijven, nu ten behoeve van Jansen. ’s Mans tussenkomst had opnieuw succes, een week later kwam ook Jansen terug naar Ommen. De meeste gijzelaars kwamen in de loop van 1941 vrij, een aantal had minder geluk en bracht enige maanden door in het concentratiekamp Buchenwald.

Gerrit Jan keerde terug naar Ommen en hervatte zijn werk op de boerderij. Knarsetandend moest hij aanzien dat politieke activiteiten niet meer mogelijk waren. Hij moest niets van de Duitse bezetters hebben. Wel wist hij aardig goed bij welke families er onderduikers waren. Hier zorgde hij dat er extra eten beschikbaar kwam. Als trouw aanhanger van het Oranjehuis miste hij de Koningin. Toen bij Egbertus (1897-1988) en Willemina Timmerman-Wermink (1903-1982) aan de Hamsgoren op 27 oktober 1941 een dochtertje (het een na jongste van de negen kinderen) werd geboren, ging hij erheen om de blijde ouders te vragen of zij het aandurfdan het de naam ‘Wilhelmina Juliana’ te geven. Dat durfden de ouders. Ds. Jacob Koppe (1904-2002) doopte het meisje en zal dat ongetwijfeld met kloppend hart hebben gedaan... Het meisje van toen is de thans 79-jarige Wil de Voogd-Timmerman.

Bevrijding

Op het laatst van de oorlog kreeg de familie Seinen een jongetje ‘uit het Westen’ in huis: Ben Schoonderwoert. Ben (Amsterdam, 1937) was in de zomer van 1944 via een vakantiekolonie enige weken in de Wolfskuil. Na Dolle Dinsdag (6 september 1944) werd de IJssellinie gesloten, waardoor terugkeer niet mogelijk was. Via Olde Vechte kwam Ben terecht op een zolderkamertje aan de Zeesserweg. Eind 1944 vroor het dat het kraakte en Ben had net als de andere kinderen lang niet genoeg kleren bij zich om de barre winter door te komen. Door toedoen van dokter Philip Koning (tot 1946 huisarts in Ommen en daarna vertrokken naar Buitenpost), die bang was dat de kinderen longontsteking zouden oplopen, werd er voor elk van hen een opvangadres in Ommen gezocht. Zo kwam Ben terecht bij Gerrit Jan en Fré Seinen aan de Bernerstraat. Behalve Ben was er in De Hölfe ook een onderduiker (de Delftenaar Jaap Breemans, 1926-1996, probeerde aan tewerkstelling in Duitsland te ontkomen), terwijl moeder Jennigje Seinen (68) en vader Gerrit Jan Makkinga (70) eveneens inwonend waren. “Ik was er heel snel ingeburgerd”, kijkt de anno 2021 inmiddels 84-jarige in Ede woonachtige pensionado Ben terug op die tijd. “Toen ik kwam praatte ik Hoog-Amsterdams, maar binnen drie weken was dat overgegaan in hartstikke plat. Ik had ook al heel snel vrienden, zoals Pieter van der Beek en Gait Ekkelkamp.” Ben weet ook nog goed dat Ommen werd bevrijd. “Dat ging niet zonder slag of stoot. We moesten allemaal binnen blijven. De mortiergranaten vlogen over ons huis.

Honderd meter verder stond iemand voor het raam en werd erdoor getroffen. Hij was op slag dood." Het slachtoffer waar Ben het over heeft, was de 35-jarige Johannes Makkinga uit de Middenstraat. Na de oorlog had Ben terug gekund naar Amsterdam, maar dat gebeurde niet. "Mijn ouders kwamen mij ophalen, maar ik had daar helemaal geen zin in. Pieter van der Beek en ik kropen weg en niemand kon ons vinden. Uiteindelijk moesten mijn ouders de trein halen." Zo maakte Ben van de nood een deugd. In Amsterdam was er ook na de oorlog nog gebrek aan alles, waardoor Bens verblijf in Ommen heel goed was uit te leggen naar de buitenwereld. Ondertussen noemde de jeugdige Amsterdammer zijn pleegouders 'oom Gerrit Jan' en 'tante Fré'.

Tot wethouder gekozen

Seinen pakte al snel de (politieke) draad weer op. In Juli 1945 hielp hij mee aan een opvallende oproep in de regionale kranten. "Wij, ondergetekenden, allen inwoners der gemeente Ommen, geven den wensch te kennen als Protestantsch Christelijk volksdeel samen te werken tot den opbouw van ons land. Wij wenschen gehoor te geven aan de oproep van de voorheen illegale en thans legale pers om zich te vereenigen en alle principieel niet absoluut vereischte verdeeldheid te laten varen." (...) "Wij weten dat geheel ons volk niet in één partij te vereenigen is; dit zou ons brengen tot een of anderen vorm van nationaal-socialisme, waarvan wij Gode zij dank, verlost zijn." Dit zou kunnen betekenen dat CHU, ARP, HGS (Hervormd Gereformeerde Staatspartij) en zelfs SGP zouden worden ondergebracht in één 'Protestantsch Christelijke Partij'. Ook de trouw aan de Koningin werd hierbij expliciet benoemd. "Vrij, maar onder de tucht van Gods Woord willen wij met Oranje de toekomst tegemoet gaan!" De oproep werd ondertekend door onder meer Gerrit Jan Seinen (AR) en Albert Jan Immink (CH), kassier Jan Vosjan en de latere geschiedschrijvers Gerrit Steen en Evert Dijk. Opvallend was ook de support van enige hoofden der scholen: Willem Veldsink (van de latere landbouwschool), Evert Hendrik Timmerman (Dr. A.C. van Raalteschool), Martinus Anthony Korff (Ommerkanaal) en Jan Groeneveld (Witharen). Het bleef uiteindelijk allemaal bij een vrome wens, de onderlinge verschillen bleken toch groter dan de echte wil op te gaan in één geheel. Samenwerking kwam er wel, van samensmelting was (nog) geen sprake. Eind 1945 was alles in ieder geval weer bij het oude. Zodoende kwamen er weer wethouders van zowel AR- als CH-huize. Bij de AR was er in eerste instantie gedacht aan landbouwer Hendrik Marsman uit Varsen (2e Danteweg), die van 1935 tot 1941 al raadslid was geweest. Marsman werd echter ziek en overleed op Tweede Kerstdag 1945 op slechts 51-jarige leeftijd, zijn vrouw Annigje Soepenbergh (1891-1975) achterlatend met negen kinderen. Het was helemaal een droevige tijd voor de AR. Bijna een maand later, op 20 januari 1946, overleed Klaas Petter, die van 1919 tot 1941 wethouder voor de partij was geweest, eerst in Stad- en later in de gehele gemeente Ommen.

Na het in ere herstellen van de gemeenteraad werden de nieuwe wethouders op 6 december 1945 gekozen. Voor de CHU werd dat volgens verwachting Albert Jan Immink (hij was dat van 1939 tot 1941 ook al) en voor de ARP... Gerrit Jan Seinen. De 'as Immink-Seinen' was geboren en zou tot 1970 bestaan! Onder Seinens verantwoordelijkheid vielen voortaan 'maatschappelijke steun en voorzorg', 'drinkwatervoorziening', 'marktwezen' en 'bosbedrijf'. Daarbij was de nieuwe wethouder hard voor wie niet wilde, maar mild voor wie niet kon.

Pleegzoon Ben Schoonderwoert heeft hier een mooi voorbeeld van. "Op een keer kwam een woonwagenbewoonster huilend bij hem, ze had geen vlees voor de kinderen. Oom geloofde haar. Hij belde slager Van Lohuizen en vertelde hem dat er een woonwagenvrouw bij hem zou komen en dat hij haar op zijn kosten vlees mee mocht geven. Wie absoluut niet kon, kon op zijn mededogen rekenen. Wie wel kon, schopte hij weg."



25 jaar raadslid, 1960. Van links naar rechts: Hilbert Moerman (PvdA), Johannes Hurink (Protestantse Unie) en echtgenote Wesselina Hurink-Oldeman, Jansje Immink-te Kieft, Albert Jan Immink (CHU), Dina Fredrika Seinen-Makkinga en Gerrit Jan Seinen (ARP).

In nummer 201 kunt u het tweede deel van het verhaal over Gerrit Jan Seinen lezen.

Slot van crash 13 november 1943

door Sir Schokkenbroek

We hebben al een aantal keren een verhaal geplaatst over de crash van de Amerikaanse B-17 bommenwerper op 13 november 1943. Daarbij kwam iedere keer weer meer informatie over de bemanning van dit toestel, dat in de lucht boven Arriën en Junne was ontloft. Daarbij kwamen zeven van de tien bemanningsleden om het leven.

In het boek "Onder kroon en kruis" heeft Willem Stappenbelt een foto van de mogelijke bemanning gepubliceerd. Alleen van de boordschutter Francis Joseph **Ferrick Jr.** was bekend dat hij op de foto stond.

Van de andere bemanningsleden was er een foto beschikbaar van de boordschutter William Milton **Fuhrman Jr.**, de bommenrichter Ben **Ehrlich Jr.** en een schilderij van de piloot Henry Earl **Marks Jr.**

Verder was de radio-operator Maurice Francis Wren herkenbaar aan de koptelefoon die hij droeg.



Onlangs werd het Cultuurhistorisch Centrum Ommen benaderd door een achterneef van de navigator Bernard Maurice **Cress**. Hij stuurde vervolgens een foto van hem, zodat we hem ook op de groepsfoto konden aanwijzen. Ook deze groepsfoto stuurde hij mee. Deze foto was duidelijker dan de oorspronkelijke en er stond zelfs de datum van opname op: 25 september 1943. Enkele weken voor de ramp dus.

Deze informatie werd gedeeld met "PATS" Schuurman in Vollenhove. [<http://www.teunispat.nl/fr-sglo.htm>] Hij heeft jaren geleden al geprobeerd om in contact te komen met de families van betrokkenen, maar dat had niet het gewenste resultaat.

Met de nieuwe informatie van "Cress" werden de oude bronnen weer aangeboord. Dit keer kwamen er meerdere reacties.

De nabestaanden van de copiloot Wilbur Hyman **Brown**, de staartschutter Edmund Joseph **O'Rourke**, de rompschutter Eugene Lawrence **Fennell** en de buikkoepelschutter Maurice Isaac **Bowen Jr.** reageerden op het verzoek van PATS.

De familie O'Rourke en Bowen stuurden een foto van hun omgekomen familielid. De familie Fennell stuurden een krantenbericht met foto over zijn terugkeer uit krijgsgevangenschap.

Aan de nabestaanden hebben we een informatiefolder gestuurd, waarop de locaties en foto's van gevonden voorwerpen zijn opgenomen.



In Junne zijn verschillende onderdelen van de cockpit gevonden. Uit Arriën is een ongebruikte parachute aan het streekmuseum geschonken. In Stegeren is het parachuteharnas van Brown bewaard gebleven.

De families stelden het zeer op prijs, dat ze zo uitgebreid zijn geïnformeerd en dat in Ommen het offer van hun familieleden niet vergeten worden.

Mocht iemand nog meer informatie kunnen geven over deze crash, dan wordt u verzocht dit aan de redactie door te geven.

Van links naar rechts, eerst gehurkt en daarna vlnr staand:

2nd Lt. - Co-Pilot - Wilbur Hyman Brown - Pitt Co., NC - POW (<100%)

2nd Lt. - Pilot - Henry Earl Marks Jr. - Southampton Co., VA - KIA (<100%)

2nd Lt. - Navigator - Bernard Maurice Cress - Los Angeles Co., CA - KIA

2nd Lt. - Bombardier - Ben (nmi) Ehrlich Jr. - Fulton Co., GA - KIA

S/Sgt. - Right Waist Gunner - Eugene Lawrence Fennell - Cabell Co., WV - POW

S/Sgt. - Ball Turret Gunner - Maurice Isaac Bowen Jr. - Baltimore City Co., MD - KIA

T/Sgt. - Radio Operator - Maurice Francis Wren - Vigo Co., IN - KIA

S/Sgt. - Tail Turret Gunner - Edmund Joseph O'Rourke - Oneida Co., NY - KIA

S/Sgt. - Left Waist Gunner - Francis Joseph Ferrick Jr. - Suffolk Co., MA - POW

T/Sgt. - Engineer / Top Turret Gunner - William Milton Fuhrman Jr. - Cumberland Co., PA - KIA

jouw printshop

digitaal drukwerk

Vrijthof 5c
7731 CN Ommen
Telefoon (0529) 45 13 51
www.jouwprintshop.nl



GOUDSMIDS ATELIER
ZANDBERGEN

Voor uw sieradenreparaties

Tel. 06-10 20 23 69 - www.goudsmid-zandbergen.nl

Huiskes HOVENIER

Varsenerweg 14, 7731 PZ Ommen
Telefoon 06-21488936
email: info@huiskeshovenier.nl

Jaap Huiskes



ZORGBOERDERIJ

BOERENGOLFBOERDERIJ.NL

* Schöttincksflor



Gerjande en Alex Buitenhuis-Veurink
Karshoekweg 1
7737 PP Stegeren
0529 45 72 70
gjdveurink@hetnet.nl
www.schottincksflor.com

Dè zorgboerderij voor dagbesteding voor (jong) volwassenen en ouderen

Voor professioneel autoschadeherstel

A B S | Huysmans
autoherstel Ommen

Strangeweg 20
7731 GW Ommen
Tel. (0529) 451146
info@abshuysmans.nl
www.abshuysmans.nl



stichting duurzaam repareren

gratis vervangend vervoer

4 jaar BOVAG garantie

ISO 14001/9001/
BOVAG gecertificeerd

DOUWE'S



DUMP

DUMP, OUTDOOR & MORE

STRANGEWEG 9, OMMEN
0529 451184
WWW.DOUWESDUMP.NL



OMMER AUTOMATEN

Bandenservice Ommen B.V.

voor volledig technisch onderhoud



Bosch Car Service



Nieuwelandstraat 1
7731 TH Ommen
Tel. (0529) 45 37 84
www.bandenserviceommen.nl

GROTE EN KLEINE BEURTEN

**OOK VOOR
APK-KEURINGEN**

BRUNINK

Rijwielen | Bromfietsen

B.J. Brunink
Bermerstraat 1, 7731 CZ Ommen, Telefoon (0529) 45 14 70
(tegenover Postkantoor)



Brood | Banket | Lunchroom | Chocolaterie
www.bakkerijvandermost.nl



schilderwerk totaal onderhoud uniplan 24-uur
glasservice schilderwerk 24-uur glasservice uniplan
totaal onderhoud 24-uur glasservice uniplan
schilderwerk totaal onderhoud 24-uur glass

- totaal onderhoud
- schilderwerk
- onderhoudsplan
- 24-uur glasservice

Vestiging Hardenberg Vestiging Ommen
T 0523 272051 T 0529 450313

www.lennips.nl



Van Elburg Ommen
Schurinkstraat 22a - 7731 GD Ommen
Tel. [0529] 45 24 41 - Fax [0529] 45 62 56



Uitvaartverzorging met:

Liefde, Respect & Aandacht

*Wij staan 24/7 voor u klaar,
ongeacht waar en hoe u verzekerd bent*

06 50661632
www.uitvaartverzorgingrinaulders.nl



Brink 58
7731 TG Ommen
Tel. 0529 46 99 00

Uw Renaultdealer voor het Vechtdal



www.cents.nl



Je huis verdient het!
0529 45 11 21 | weeninkjansen.nl



Een goed slaapadvies
begint bij Slaapkenner Touwen
Schurinkstraat 26A • 7731 GD Ommen
Telefoon (0529) 451716
Fax (0529) 456672
Partner van Vivante Touwen Be Home
E-mail: info@vivantetouwen.nl

Het comfort van nu, het gevoel van toen
de kwaliteit van
de Lange Keukens

Eskampweg 4a, 7731 TA Ommen.
Tel. 0529 - 46 25 00
Fax: 0529 - 46 26 00
www.delangekeukens.nl



Het lekkere leven

Restaurant Pannenkoekenhuis
Zalencentrum en Catering

"De Nieuwe Brug"
Een Omme(n)tje waard!!
met speeltuin

Familie Looze
Lemelerweg 13
7731 PR Ommen
Tel. (0529) 45 17 23
www.denieuwebrugommen.nl



Patrijsstraat 3-5, 7731 ZL Ommen
Tel. (0529) 45 22 03
www.installatietechnik-groen.nl

- Sanitair
- Service en onderhoud
- Zonne-energie
- Warmtepompinstallaties
- Elektra
- Loodgieterswerk
- Centrale verwarming
- Dak- en gootwerk



www.arjanvanderveen.nl
Woestendijk 2 • 7738 PL Witharen
T 0523 - 676116 • M 06 - 506 450 81

ontwerp
aanleg
onderhoud
vijvers
boomverzorging
renovatie
sierbestrating

Eerappelwater

door Gerrit Steen

Nee, hiermee bedoelt de schrijver niet het water waarin de piepers worden gekookt en dat daarna wordt afgegoten in de gootsteen. Het "water" heeft alles te maken met de in 1958 nog volop draaiende aardappelmeelfabrieken in de Krim, Luiten, en Coevorden. Langzaam zigzaggend ga ik naar de titel boven dit stuk en wordt het vervelend, langdradig, sla het over, de wereld draait er wel om door.

We starten aan de Hardenbergerweg 30 in een huurhuis van Takman, aannemer, ijzerhandel, en projectontwikkelaar. Dat laatste woord bestond toen nog niet, maar het was wel een feit dat meerdere huizen in Ommen van Takman waren. Vaak moest ik daarnaartoe om de wekelijkse huur te betalen, en de winkel deur waardoor ik naar binnen ging is nu de toegangsdeur van het winkelkantoor in de huidige grote gereedschappenzaak. De betaalde huur werd per week keurig met pen in een schrift genoteerd door mevr. Takman, een computer bestond nog niet, maar pen en papier kenden geen situatie van "offline" of "gehackt" en het werkte met een zekerheid van 100%.

De school waar, mijn 2 broers, mijn zus en ik op zaten was de dr. A.C. van Raalteschool aan de gelijknamige straat in Ommen, meestal de Gereformeerde School genoemd. Van huis uit waren we Nederlands Hervormd, maar mijn ouders vonden het veiliger hun kroost naar deze school, de "Dr. A.C. van Raalteschool" te sturen. Hierdoor hoefden ze niet het drukke kruispunt bij Jan Stien (nu Taxi Steen) aan het Bouw-einde over te steken, wat anders wel moest om de Hervormde School in Ommen te bereiken, die in de beginjaren van haar bestaan ver weg, aan de Koesteeg, was gevestigd. We leefden toen nog in een tijd dat iedere Ommenaar dacht dat Ommen het middelpunt van de wereld was, de Bissingh het grootste feest van Nederland, en het kruispunt bij garage Steen het niveau had van de rondweg om Parijs. Het verkeer vanuit het noorden naar Twente en naar het zuidwesten van Nederland ging toen allemaal nog dwars door Ommen.

Als goede ouders deden mijn vader en moeder er alles aan om te voorkomen dat 1 hunner 4 kinderen overreden zou worden door een Chevrolet automobiel of door een Norton of BSA-motorfiets. Druk was het dus op dat kruispunt, maar een echt druk (verkeersinfarct toen nog onbekend) was het na afloop van de TT-races in Assen. Wie toen de weg daar durfde over te steken speelde echt Russische Roulette.

Als kinderen zaten we daar op de stoeprand de langskomende motorfietsen te turven en zwaaiden naar de woest uitzijnde berijders, 4 streepjes recht op en dan 1 er schuin doorheen, zo weer 5 motoren geteld.

Als blijkt van waardering gaven de coureurs, want dat mag je wel zeggen, een extra dot gas, 50km/uur, nee hoor eerder 85 km. en dan die uitlaatgassen, heerlijk.

De uitstoot van het CO-2 uitlaatgas was er natuurlijk wel, maar dat woord bestond nog niet, dus het was er niet, heerlijk die goede oude tijd.

Onderweg naar school passeerden we de bakkerij van Karel Woertink, met heerlijk geurend brood als de winkel deur tenminste open stond!

Ik zie nog zo het winkelmeisjes achter de toonbank staan met een keurige witte schort voor, 's morgens nog helemaal strak en stijf van de Crackfree (waarover later meer), en na afloop van de schooltijd al wat smoezeliger door het vele werk dat er verricht moest worden in de winkel en in de bakkerij. De handen moesten ook flink uit de mouwen gestoken worden bij het inladen van de venterskaore van oom Beerend waarmee hij in de diverse buurtschappen van Ommen de boeren voorzag van brood en kruidenierswaren.

Naast dat genoemde brood was het: roomboter van de Vechtstreek, Abro, Azon, Sunlight zeep, Erdal schoensmeer, maar ook klompen gemaakt bij de gebroeders van Vilsteren in Westenholte en ook zakken met een half pond eigengebakken koekjes, stijfsel



Foto Herman Wigbeld: Bakkerij Woertink



Haven in Ommen

puppies blauw, etc..

Maar eens per jaar, rond november, dichterbij het Ommerkanaal komend ter hoogte van Kuiperij Vos, ineens een heel andere geur dan gebakken brood, zurig en stinkend zou menigeen zeggen. Voor mij was het echter de overtreffende trap van Chanel no 5, want wat ik rook was ontegenzeggelijk de geur van "eerappelwater".

Terug naar regel 2 van dit stuk, de aardappelmeelfabriek "Onder Ons" in de Krim, de fabriek waar één van de eindproducten aardappelzetmeel was.

Dit "meel" was toen o.a. grondstof voor stijfsel, dat werd gebruikt op wasdag door de huisvrouwen (die bestonden toen nog). Dit stijfsel deden ze in het laatste spoelwater voor de lakens, slopen, schorten, overhemden, enz..

Nadat dit wasgoed, gedroogd was aan de "liene" (2 palen met waslijndraad ertussen gespannen), werd het gestreken totdat het er stralend en onberispelijk uitzag.

De keurige witte schort van het winkelmeisje van bakker Karel Woertink kon zo in een reclamefolder van het wondermiddel Crackfree het eerste Engelse woord wat toen algemeen bekend was.

Het tweede woord was Sunlight, van de toen overbekende Sunlightzeep. Tegenwoordig zijn de 2 bekendste Engelse woorden van de jeugd, shit en fuck, waarbij ik denk dat het eerste woord al gemeengoed is bij de 3-jarigen, maar waar ze het geleerd hebben is de schrijver tot op de dag van vandaag nog steeds een groot raadsel?

Omtrent het tweede woord weet hij al helemaal niet de leeftijd waarop het is vast komen te zitten in het brein van onze jeugd, de generatie die Nederland gaat voortstuwen in de vaart der volkeren.

Weer verder met de "fabriek" waar de campagne afgelopen was en de zgn. vloeivelden meer dan vol staan met fabrieksafvalwater.

Waar moet je heen met dat zuurstofloze en sterk vervuilde water, nou gewoon lozen op de "Dedemsvaart" net zoals we dat al tientallen jaren doen.

Voor de visstand in het kanaal, de Dedemsvaart, was het een regelrechte ramp.

Er werd in die tijd al veel geloosd op kanalen en rivieren en zuiveringsinstallaties waren er niet of in ieder geval zeer spaarzaam.

Ommen had toen nog gewoon een "groene Dante" (weilanden dus, met koeien van boer Braam) en nog lang geen zuiveringsinstallatie. Alles op een rij zettend had het kanaalwater nog lang geen "Vitenskwiteit" (toen nog WMO) en dan een plump afvalwater erbij, en de vissen gingen spontaan naar de oppervlakte om zuurstof te happen.

Als eerste kwamen de kleine voorns en blei in ademnood, vrij snel gevolgd door snoek en stekelbaarsjes. Na schooltijd dus met schepnet naar het kanaal om de vissen eruit te scheppen, en omdat de dikste vissen altijd ver van de kant zwommen werd de steel van het schepnet verlengd met een bonenstok of een oude panlat.

Ondanks dat het water vervuild was dreef er toch vaak nog wel een aardige laag kroos op het water, dit gaf altijd een wat mysterieus effect wanneer een snoek boven kwam lucht happen.

De brede bek had wel iets weg van een kleine krokodil die met z'n ogen maar net boven het water uitstak, en door het kroos kon je moeilijk inschatten hoe groot de vis echt was, adrenaline dus.

Nadat we onze buit uit het water hadden geschept ging het regelrecht in een zinken emmer vol water, gekocht bij Kikkert of bij Takman, ouderwetse kwaliteit dus.

Aan die kwaliteit kon het niet liggen dat de vissen in de emmer toch maar naar zuurstof bleven happen, doch al vrij snel (4 jaar lagere school) kwamen we tot de conclusie het water dat we in de emmer schepten was het vervuilde kanaalwater.

Daarom gooiden we de emmer met vissen weer leeg (de adrenaline-spiegel was weer normaal) beneden de duiker, in het zogenaamde afvoerkanaaltje, wat ook wel vervuild was maar langzaam naar de schone Vecht toe stroomde.

Als de vissen die afstand naar de Vecht hadden overleefd ging het al vrij snel beter in het uit Duitsland afkomstige Vechtwater (Sehr sauberes Wasser).

Zoals de meeste jaren was er wel een week eerappelwater, en op het laatst kwamen de palingen (aal) en zeelten aan de oppervlakte.

Nou ja de oppervlakte? De palingen kropen half uit het water in de rietkraag aan de oostkant van het kanaal, daar waar altijd een drietal scheepjes lagen, waarover straks meer. Gebakken paling heerlijk en totaal geen graat zoals in witvis, maar probeer ze maar te pakken.

Het spreekwoord is niet voor niets “zo glad als een aal”. Het lukte ons ook maar slecht om ze te pakken met “blote handen”, ze gleden zo tussen je beide knuisten weg, het water weer in. Met het schepnet vangen was ook geen optie, de mazen van het net waren veel te groot, nog groter dan de mazen van de wet en daar glipt ook menige belastingbetaler al vlot doorheen.

Niet afdwalen schrijver, want de oplossing voor het vangen van die “gladde jongens” lag dichtbij, de kuiperij van Vos!

De botertonnen die daar gemaakt werden bestonden uit duigen, iets gebogen plankjes, die in een cirkel geplaatst bijeen werden gehouden door een hoepels van wilgentenen, die in de lengte doormidden waren gesneden.

Kapotte hoepels lagen vaak op een afvalbult wanneer ze niet geschikt waren voor het productieproces van de “tonnen”, maar voor ons waren ze prima bruikbaar.

Even techniek een stuk wilgenteen van ongeveer 30 cm knakten we doormidden, maar omdat het taai “spul” was brak het niet in tweeën en zo ontstond eigenlijk een grote suikerklontje-stang met grijpparmen van 15 cm.

Tot zover nog begrijpelijk, maar dan naar Takman voor een “puntzakkie” (hebben ze nog steeds) met scherpe “spiekerties”, ongeveer 2 cm lang...kosten 23 cent.

Deze spijkertjes werden met een klauwhamer in de uiteinden van de “tang” geslagen en wel zo dat ze met de vlijmscherpe kanten naar elkaar toe, er ongeveer 0,5 cm. doorheen staken.

Een paling, ook nog zo glad, die met zo’n attriboot werd gegrepen zag het Ommerkanaal voorlopig niet weer. Op deze wijze zijn heel wat palingen in een Ommer braadpan beland. Maar eerst gingen deze palingen een week in de regenton zwemmen, want dan ging de zgn. grondsmaak er af, maar daarna was het dan ook een delicatessen van de bovenste plank, iets wat je bij Jonnie Boer van de Librije in Zwolle nimmer zult aantreffen.

Een bijkomend geluk voor deze vangmethode en voor de eerpelwatervissers, was dat de partij voor de dieren van Marianne T. nog niet bestond.

Anders waren we nu misschien net als de pulsvissers uit Urk vrijgekomen na een jarenlange celstraf voor het verwonden van naar zuurstof happende vissen, en die daarna ook nog werden geconsumeerd.

Terug naar de drie schepen die aan de oostzijde in de haven lagen. Het eerste, een bruine woonark, was van mevr. Vrede en zij had vele sanseveria’s (detail) voor de grote ramen staan, naast water aan haar bloemen gaf ze ook blokfluitles. Maar eerst moest je wel onder haar deskundige leiding zelf een blokfluit van een dikke bamboestengel maken. Vingervlug moest je ook wel zijn, om de diverse en juiste tonen uit het zelf gefabriceerde apparaat te krijgen.

Alleen het krijgen van les op een schip/woonark was vaak al een hele belevenis, maar toch was het niveau van Berdien Sternberg helaas vaak te hoog gegrepen voor de meeste leerlingen.

Achteraf gezien speelde Berdien ook geen blokfluit, en hebben de leerlingen die ik ken hun blokfluit aan de wilgen gehangen. Wel hebben ze vaak een goede baan gekregen bijvoorbeeld bij de PCGD (Postcheque en Girodienst) waarbij de vingervlugheid, geleerd op de blokfluitles, hen toch nog erg goed van pas is gekomen.

Het tweede, een klein woonbootje, was van de familie Pater, hij “deed in old iezel”, wat nu recycling business heet, hiertoe ging hij met een kidde voor de wagen, rond in de buurtschappen van Ommen. Hier verzamelde hij het afgedankte oud ijzer dat niet meer bruikbaar was op de boerderij.

Het derde schip “de Twee Gebroeders” was van de gebroeders Van Elburg, een toepasselijke naam dus. Als



Haven Ommerkanaal gezien richting oost

beurtschipper voer Van Elburg met dit schip regelmatig via het Ommerkanaal en de Dedemsvaart naar Zwolle, en nog hoor ik in gedachten de zware dieselmotor stationair lopen om warm te worden voor de barre tocht naar Zwolle. Een tocht van toch wel enkele dagen naar de grote stad Zwolle, de vracht lossen, en daarna weer met een retourvracht naar het gemoedelijke Ommen.

Nog even terug naar Pater die met zijn vrouw aan de warme hap zat in het woonbootje, terwijl de kidde nog voor de wagen, plichtsgetrouw stond te wachten op de volgende rit naar de Ommer boerschopp'n. Hier lag rond de boerenerven vaak het al genoemde oud ijzer dat na een beetje "gehandel" op de kar werd geladen.

Maar op een gedenkwaardige dag toen we 's middags weer naar school gingen en vlak bij het kanaal waren, stond het paardje, de kidde dus, niet voor de wagen maar lag er languit. Mijn zus was de eerste die dat zag ondernam direct actie, ze wilde toen nog dierenarts worden, en ging de loopplank op, klopte aan (helaas nog geen Ring Videodeurbel) om Pater te waarschuwen dat er wat aan de hand was met zijn trouwe trekdier, dat het gevalen was, en er snel gehandeld moest worden.

Helaas was het paardje, na 17 jaar trouwe dienst, een natuurlijke dood gestorven, en had uiteindelijk toch meer geluk gehad dan de vissen in het Ommerkanaal, want Pater zorgde altijd goed voor het dier en voorzag het dagelijks van hooi en water (WMO).

De wens van mijn zuster om dierenarts te worden is niet vervuld na deze foute diagnose op de kanaaloever, maar ze heeft een prima baan gevonden als interieurstylist bij een in de regio erg bekend bedrijf.

Stylisten kom je ook tegen in het TV-programma "weer verliefd op je eigen huis" van Eierkamp uit Zutphen en Jaap Tol uit Volendam en vroeger bij Schudde in Ommen.

En zo komen we afsluitend toch weer aan het water terecht, Ommen Hanzestad aan de Vecht en Volendam vissersdorp/palingsound aan de Zuiderzee.

De paling, het water van het kanaal, de sound van de blokfluit alles past naadloos in de afsluiting van dit stukje over "Ommen in vroegere jaren".

De moraal van dit stukje twee dingen:

1. Het gaat met de Nederlandse taal steeds slechter
2. Maar de waterkwaliteit in de Ommer wateren: dik in orde!

NB. Namen genoemd in dit stuk berusten op de fantasie van de schrijver en hebben daarom geen enkele overeenkomst met de werkelijkheid.

De drie "Fransen"

door Alex Schuurman
(m.m.v. Frans H. Micklinghoff)

In het voorjaar van 2020 ben ik op zoek gegaan naar oud-Nederlands-Indië-gangers uit Ommen. In de jaren 1945 tot 1951 gingen veel jongemannen uit Nederland, al-dan-niet vrijwillig of dienstplichtig, naar Nederlands-Indië om daar orde en vrede te scheppen voor ons land in onze voormalige kolonie.

Landmijn

Via het gemeentearchief kom ik in het bezit van een lijst met namen van jongemannen uit de gemeente Ommen. De meesten van hen zijn geboren in de twintiger jaren van de vorige eeuw.

Zo kom ik de naam Hage van der Boon tegen, die ook in Nederlands-Indië gediend heeft. Het is niet zo moeilijk om kinderen van hem te vinden, want wie kent niet Hage van der Boon van de Koeksebelt aan de Zwolseweg.

Ik neem contact op met Frans van der Boon, de oudste zoon (*mijn eerste 'Frans'*). Zijn vrouw (Ria) weet te vertellen dat Hage niet veel verteld



Hage van der Boon op de bok

heeft over zijn periode in Indonesië. Maar ze heeft nog wel een brief van Hage aan zijn toenmalige vriendin Jenny, die hij heeft geschreven toen hij op West-Java was. (Zie verder daarvoor in 'De Darde Klokke', nr 196).

Ook bezorgt Ria mij een boekje over het regiment, waarbij Hage had gediend. Dan vertelt zij dat de ouders van Frans hem hebben vernoemd naar een dienstkameraad van Hage, die ook de voornaam 'Frans' draagt (*mijn tweede 'Frans'*). Deze dienstkameraad blijkt op Java te zijn omgekomen, doordat het voertuig waarin hij zat op een bermbom reed. Althans, tegenwoordig noemen we het een bermbom. Maar volgens het overlijdensbericht van het 'Ministerie van Oorlog' was het een landmijn waarop de jeep reed waarin deze Frans zat. Op slag dood!

Marietje Tutert

Die beste vriend van Hage van der Boon, de 'tweede Frans', zou zijn begraven op de erebegraafplaats Pandu te Bandung op West Java. Ria weet ook nog te melden dat die Frans uit Raalte kwam, maar meer informatie dan dat kan ze niet verstrekken.

Met deze schamele gegevens ga ik aan de slag. Er moet toch meer boven water te halen zijn dan dit alleen. Wie is die 'Frans uit Raalte'?

In de historie van Raalte vind ik dat drie ingezetenen waren omgekomen in Nederlands-Indië, waaronder ene Frans Visser. Dit is de enige 'Frans' op die lijst. Dus dat kan niet missen. Via stamboomonderzoek blijkt dat hij getrouwd was met Maria (Marietje) Tutert. Maar deze Marietje Tutert is dus enkele maanden na de trouwdag weduwe geworden. Na verloop van tijd krijgt de weduwe Maria Visser-Tutert kennis aan een Zwitser en later is ze met hem getrouwd en vervolgens naar Zwitserland gegaan. Deze twee zijn ruim 20 jaar geleden overleden en zo loopt dit spoor dood.

Vele Vissters

Via een zeer behulpzame dame, die de stamboom van Marietje Tutert uitzocht, kom ik in het bezit van een bidprentje met daarop een foto van Frans Visser, alsook de rouwbrief van deze Frans Visser. Op deze rouwkaart staan naast Marietje Tutert als de achtergebleven weduwe ook de namen van de ouders van Frans Visser (vader Josef Visser en moeder Gerarda Jorink), plus de namen van een broer (Jules Visser) en twee zussen (Elisabeth Micklinghoff-Visser en Ria Visser).

Om nu achter de achternaam 'Visser' aan te gaan, dat is een absoluut hopeloze zaak. Want in dit land, waar velen vroeger het beroep van 'visser' hebben uitgeoefend (en hun beroep maar gemakshalve tijdens de Napoleontische periode als hun achternaam opgaven), leven er misschien wel honderdduizend landgenoten met als achternaam 'Visser'. Echter, een van de twee zussen van Frans Visser was blijkbaar in de oorlog getrouwd en stond op de rouwkaart vermeldt als Elisabeth Micklinghoff-Visser. Misschien zou zoeken naar iemand met die wel wat zeldzamere achternaam - 'Micklinghoff' - wat sneller resultaat opleveren.

Eindelijk beet!

Via de telefoongids vind ik een zekere Eric Micklinghoff (in Dronten), die wel iemand kent, die best wel geïnteresseerd zou zijn in mijn onderzoek. Ik krijg een vast nummer en een 06-nummer. Het is inmiddels hoogzomer 2020. De mussen vallen bijkans van het dak! Ik bel en bel, maar er wordt niet opgenomen. Gelukkig, enkele dagen en vele pogingen later, wordt er wél opgenomen. Ik krijg een vrouw aan de lijn en vertel het verhaal; waarom ik bel en dat ik in contact wil komen met familie van Frans Visser. Jawel, een zekere mijnheer Micklinghoff zit naast haar en die zal wel erg geïnteresseerd zijn, zo vertelt ze me en geeft de telefoon door. "Met Micklinghoff" klinkt door de telefoon, "... u bent op zoek naar familie van Frans Visser?"

Ik antwoord: "Ja, want iemand in Ommen is naar hem vernoemd". De verbinding per telefoon is erg moeilijk. We moeten beiden hard praten in de hoorn. Tijdens het gesprek wordt snel duidelijk waarom. Deze mijnheer en mevrouw Micklinghoff varen op dit moment in hun boot, afkomstig van het Lauwersmeer en nu varende van Kampen naar de Roggebotsluis richting Muiden. De scheepsmotor maakt nogal wat lawaai en daar moeten we bovenuit zien te komen met ons stemgeluid.

Liberty

We wisselen informatie uit. En ik vraag hem in welke relatie hij staat tot Frans Visser. "Dat zal ik je vertellen" zegt hij. "Mijn moeder – Elisabeth Visser – is een zus van Frans Visser. In de oorlog trouwt mijn moeder met mijn vader Henri Micklinghoff. Ze hebben elkaar leren kennen al zeilend op de Reeuwijkse plassen. De zeilboot van mijn vader droeg de naam 'Liberty'. Nu, dan weet je wel hoe mijn vader in de oorlog zat. En nu komt het.... ik ben vernoemd naar die Frans Visser, want ik heet ook 'Frans'". (*Dit is dus; mijn derde 'Frans'*). Het relaas van Frans Micklinghoff gaat verder; "Dat vernoe-

men is zo gegaan; mijn oom Frans kwam te overlijden op 29 juni 1946 ergens op Java. Enkele dagen later krijgen mijn opa en oma, de ouders van Frans Visser dus, te horen dat hun zoon in Nederlands-Indië was omgekomen. Mijn moeder is op dat moment hoogzwanger en ligt in het Elisabeth gasthuis in Gouda. Wat was het geval? Eerst even een zijpaadje in, maar ik kom weer op de hoofdweg uit"

Zie, een nieuwe Frans

Mijn vader, Henri Micklinghoff, voer, evenals zijn vader en twee van zijn broers, tot het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, als 1^{ste} stuurman op de grote vaart voor de Rotterdamse rederij Ph. Van Ommeren. Maar na de capitulatie op 15 mei 1940 is dat niet meer mogelijk. In 1942 trouwen mijn vader en moeder dus. Kort na die trouwerij vertrekt mijn vader (met een vriend) naar de Franse kustplaats La Rochelle. Ze monsterden daaraan op een kustvaarder en – vraag me niet hoe – lukte het ze zo in Engeland te komen. Daar neemt hij dienst bij de Britse Royal Navy. In oktober 1945 komt mijn vader terug uit Engeland in Rotterdam, nog gekleed in zijn Brits marine-uniform, met het troepentransportschip Zuiderkruis. Hij laat er blijkbaar geen gras over groeien, want net iets meer dan 9 maanden later word ik geboren: op 7 juli 1946. Twee dagen eerder hadden mijn opa en oma te horen gekregen dat hun zoon Frans Visser was omgekomen op Java. Mijn opa en oma op 'kraamvisite' in het ziekenhuis van Gouda om mij te bewonderen, krijgen van mijn moeder de baby in de armen gedrukt met de woorden: "Je hebt je zoon Frans verloren, maar zie, hier is een nieuwe Frans, jullie kleinzoon Frans!" Verdriet en vreugde om een gestorven en net geboren Frans op één en dezelfde dag."

Tja, het begin en einde van het leven liggen soms verrassend dicht bij elkaar.

Wordt vervolgd ...?

In de loop naar deze zomer zullen de beide naar de in Raalte tijdens de oorlog ondergedoken Frans Visser vernoemde Fransen (dus zowel Frans van der Boon als Frans Micklinghoff) elkaar treffen bij het gedenkteken van hun naamgever Frans Visser in Raalte. Dan zijn de 'Drie Fransen' even bij elkaar. Althans, twee Fransen in levenden lijve, en een met naam en in de herinnering.

Maar hiermee is het verhaal nog niet uit, want die Frans Micklinghoff wil nu meer weten over de periode waarin Frans Visser in Raalte was ondergedoken. Zoals, waar, op welke boerderij was Frans Visser ondergedoken? Hoe was het leven toen op die boerderij? Deed Frans Visser mee aan het ondergrondse verzet? Had hij vervalste papieren? Leeft er nog familie van Marietje Tutert in of rond Raalte en kunnen zij meer over haar vertellen? Het moge duidelijk zijn, het laatste woord zal hierover nog wel niet gesproken of geschreven zijn. Dus wellicht mogen we besluiten met "wordt vervolgd".

Joodse huizen in Ommen wat er na onderduik of deportatie mee gebeurde door Gerko Warner

Ruim zeventuizend panden en stukken grond die eigendom waren van Joden werden tijdens de Tweede Wereldoorlog onteigend terwijl de eigenaren zaten ondergedoken of waren afgevoerd naar werk- of vernietigingskampen in het oosten. De transacties werden vastgelegd in 'Verkaufbücher'. Al deze transacties hadden destijds een gezamenlijke waarde van tientallen miljoenen guldens. Het geld werd op een collectieve rekening gezet van de bank Lippmann, Rosenthal & Co, kortweg LiRo-bank.

Door de naam leek de bank aan de Sarphatistraat in Amsterdam daarmee op een filiaal van deze gelijknamige bank aan de Spiegelstraat, maar de bezetter misbruikte de goede naam. Het schijnfiliaal was bedoeld om alle waardevolle goederen te roven. Was het eerst zo dat alleen de vermogende Joden hun bankrekeningen en hun contanten moesten laten beheren door deze bank, in mei 1942 volgde niet veel later een verordening waarin werd gesteld dat alle Joden hun bezittingen moesten aangeven bij de LiRo-bank. Behalve banktegoeden en contant geld, ging het ook om schilderijen en kunstvoorwerpen, sieraden, parels, edelstenen, antiek en goederen van platina, goud en zilver. Dit alles moest worden ingeleverd bij de bank. Joden mochten niet meer dan 250 gulden in contanten in hun bezig hebben. De bezetter opende zelfs een filiaal van deze roofbank in kamp Westerbork om maar zo veel mogelijk Joodse kostbaarheden in handen te krijgen. De nazi's verkochten de geroofde goederen en het geld werd gebruikt voor het realiseren van Joodse scholen, omdat Joden sinds de zomer van 1941 uitgesloten waren van het reguliere onderwijs. Ook werd het

geld gebruik voor de bekostiging van ondermeer Kamp Westerbork en Kamp Vught. Verder werden de kosten van de deportatie van Joden naar de werk- en vernietigingskampen en het 'kopgeld', de premie die men ontving voor het verraden van Joodse onderduikers, hiermee betaald.

In het voorjaar 2020 werd in het televisieprogramma Pointer aandacht besteed aan de Vastgoedboeken: de registratie van roofovername in Joods vastgoed. Begin oktober was er een vervolgafllevering naar aanleiding van dit onderwerp. In 225 gemeenten in ons land zijn Joodse woningen, grond en bedrijven na onteigening doorverkocht. Vaststaat dat het hier gaat om een schimmig vastgoedsysteem waar ook gemeentes een bedenkelijk rol hebben gespeeld. Op sommige plaatsen hebben gemeentes zelf vastgoed aangekocht, maar bij andere gemeentes werden na de oorlog Joden aangeslagen voor belastingen of pachtgelden terwijl zij in die periode geen toegang hadden tot hun woningen.

Ook in Ommen waren er Joodse Huizen. Sommige Joden huurden hun huizen, maar bij andere betrof het eigendom. Ik ben in hun geschiedenis gedoken, maar voor mij is niet vast komen te staan of de gemeente Ommen in deze ook een bepaalde rol heeft gespeeld. Ik heb geen stukken gevonden waaruit blijkt dat Joden nadien zijn gemaand om belastingen te betalen, maar ik heb ook geen stukken waaruit blijkt dat de gemeente dat niet heeft gedaan of enige vorm van coudance daarin heeft toegepast. Daarin zou nader onderzoek nodig zijn. Wel is er een voorval met betrekking tot de woning en slagerij van de Vomberg aan de Markt, voorheen Vechtstraat die niet spreekt van enige ruimdenkendheid of empathie van de zijde van de gemeente in die periode:

In april 1945 naderde het front Ommen tot op enkele kilometers. Vanuit het zuiden werd de stad onder vuur genomen. Toen de Duitsers Ommen als verloren beschouwden en op de vlucht sloegen, werd de Vechtbrug opgeblazen. Uiteindelijk volgde de bevrijding van Ommen op 11 april. Tijdens de beschietingen werden de aan de Vecht gelegen gebouwen zwaar beschadigd. Ook het gemeentehuis werd beschadigd. Het gemeentebestuur gaf opdracht om deze te repareren en in november 1946 waren werklieden bezig met deze werkzaamheden. Bij de zoektocht naar bouw materiaal keek men naar het evenzo zwaar beschadigde pand van de Joodse familie Vomberg. De bouwlieden lieten hun oog vallen op een muur van stenen die ze in een periode dat bouwmaterialen schaars waren goed konden gebruiken. Ze sloopten de stenen uit de muur van de woning met slagerij van Vomberg om de herstelwerkzaamheden aan het gemeentehuis te kunnen uitvoeren. Dit werd opgemerkt door Philip Falkenburg die onder de naam 'Dennenleven' een kwekerij had aan de Hammerweg. Falkenburg deed navraag en kwam erachter dat de stenen waren gebruikt voor het gemeentehuis. Toestemming kon er niet zijn gegeven, want van de Vombergs was sinds hun deportatie niets meer vernomen. Hij deed navraag en stuurde daarop een brief naar de gemeente waarin hij stelde dat er geen toestemming was gegeven voor de sloop en het gebruik van de stenen en dat dit oneigenlijk gebruik was. Falkenburg was een vriend van de familie en trad op als belangenbehartiger. Levie Vomberg had nadat hij zich had moeten melden en toen hij al in Kamp Westerbork verbleef Falkenburg gevolmachtigd. Uit de potloodaantekeningen op de brief kunnen we opmaken dat het college verrast was door de brief van Falkenburg. Hij kreeg van de gemeente de reactie dat de volmacht die hij van Vomberg had gekregen om zijn zaken te behartigen waardeloos was wegens het overlijden van Vomberg. De gemeente oordeelde hier wel heel stellig dat zij in hun recht stond. In november 1947 was er van het Rode Kruis wel een officieel bericht gekomen over het lot van de familie Vomberg, maar van een officiële overlijdensakte was nog geen sprake was. Deze werden pas op 29 december 1949 opgemaakt.



Rechts de slagerij van Vomberg, zwaar beschadigd bij de bevrijding van Ommen op 11 april 1945 (Bron: WS)



Brief waarin Philip Falkenburg aan het college van de gemeente Ommen om opheldering vraagt over de verdwenen stenen (Bron: CCO)

Kompanen

uw maat in financiële diensten

Aangesloten bij



Van Reeuwijkstraat 42
7731 EH Ommen
Tel.: (0529) 451154
Fax: (0529) 455027
Website: www.kompanen.nl
E-mail: info@kompanen.nl

A. VISSCHER

ontwerp, aanleg en onderhoud
van tuinen en sierbestrating



Violenstraat 15 • 7731 WK Ommen •

Tel: 06 - 51 60 00 86 • Tel: 0529 - 45 47 52 •

www.avisscher.nl • info@hoveniersbedrijf-visscher.nl

OCB Bouw b.v.

Uw specialist in ontwerp,
nieuw-, verbouw en renovatie

Strangeweg 14
7731 GW Ommen

tel. (0529)452810

fax (0529)452062

e-mail: info@ocb-bouw.nl

www.ocb-bouw.nl



Lunch - Diner - Snackbar
Vergader en Feestruimte - Catering



FLATER
ETEN & DRINKEN

De Huiskamer van Ommen

0529-451364

www.flater.nl

volg ons op Facebook

stukadoorsbedrijf
Rinus Zwanepol

Mobiel 06-30009131



Aannemersbedrijf M. van der Vegt



Ommen (0529) 45 37 47

Pearle
opticiens



Varsenerpoort 9, 7731 DG Ommen
Kerkplein 25, 7721 AD Dalfsen

expert



Ommen

Gasthuisstraat 1, telefoon (0529) 45 14 06



FREES VERHUUR OMMEN . NL

Asfaltfrezen

culinair bij u thuis

Voor een onvergetelijk feest

Wij maken uw feest "culinair" compleet!

- Buffetten
- Hapjes
- Workshops
- Diners

Het enige dat u zelf hoeft te doen is genieten!



www.culinairbijuthuis.nl



Wielewaalstr 21
7731 XH Ommen
Mobiel: 06-10365875

E-mail: info@culinairbijuthuis.nl



www.takman.nl



Tuincentrum Jurrie Baas
Balkerweg 24
7731 RZ Ommen
Tel. (0529) 453708
Fax (0529) 451595
info@jurriebaas.nl
www.jurriebaas.nl



GRONDMAN
BouwService

www.grondmanbouwservice.nl

NOTARISSEN groot in kleine letters



EP:Ommen

ElectronicPartner

Beeld & Geluid - Telecom - Wassen & Drogen -
Koelen & Vriezen - Multimedia -
Huishoudelijke apparatuur - Inbouwapparatuur

Gasthuisstraat 52 - 7731 DA Ommen

Tel.: (0529) 45 03 65

info@epommen.nl - www.epommen.nl

Wim van Kesteren

Schoenreparaties

Gun uw schoenen een langer leven!

Uw schoenen worden

vakkundig gerepareerd door:

Wim van Kesteren Schoenreparaties

Tel. 0529 454130 | 06 205 311 24

U kunt uw schoenen
ter reparatie afgeven
en ophalen bij:



Varsenerstraat 2
Ommen

Bentum Nijboer

NOTARISSEN in Ommen en Hardenberg

Ommen 0529 452 233
Hardenberg 0523 273 487

info@bentumnijboer.nl
www.bentumnijboer.nl

KLEINLUGTENBELT

timmer- en onderhoudsbedrijf

De Voormars 10B - 7731 DD Ommen

Telefoon (0529) 45 47 89

Toen er in september 1944 berichten kwamen dat de geallieerde legers de Nederlandse hadden overschreden en al snel het gerucht ging dat verschillende steden in het zuiden waren bevrijd, raakten de Duitsers in paniek en sloegen op de vlucht. Ook collaborateurs werden bang. Op Dinsdag vluchtte ook Grietje halsoverkop op een boerenwagen naar Duitsland. Terwijl Christiaan met de oudste kinderen in Ommen achterbleef, vond Grietje samen met haar jongste kind onderdak in Weinberg, post Hohenkirchen, Ost Friesland. Christiaan van Krimpen werd de dag nadat Ommen op 11 april 1945 was bevrijd opgepakt en opgesloten in Kamp Erica. Op 4 mei werd hij naar huis gestuurd onder de voorwaarde dat hij zich iedere 14 dagen moest melden op het marechausseebureau⁴.

Familie Cohen – Kerkplein 7

David Cohen en zijn vrouw huurden het huis van Samuel de Bruin die in Den Haag woonde. Samuel de Bruin (Hardenberg 3 mei 1889 – Auschwitz 4 september 1942) heeft enkele jaren in Ommen gewoond. Hij ging in 1917 in Ommen aan de slag als godsdienstonderwijzer en voorzanger. Hij vond een kosthuis bij de weduwe Anna de Haas – de Jong die achter de Hervormde kerk aan het Kerkplein woonde. In december 1921 nam hij afscheid vanwege zijn huwelijk later die maand met Sophia Abrahamson in Scheveningen. Ze gingen daarna wonen in Den Haag. Na het overlijden van de kinderloze Anna verwierf Samuel het pand waarin zij woonde en verhuurde hij deze. De woning aan het Kerkplein 7 werd later verhuurd aan rabbi Cohen. Nadat David en Perlina Cohen-Hoogstraal eerst verhuisden naar de woning van Van Gelder achter de sjoel moesten zij zich in april 1943 melden in Kamp Vught. In oktober 1943 werd de woning aan het Kerkplein net als de naastgelegen woning van De Levie verkocht aan Gerrit Grietje Zijlstra voor een bedrag van 4.000 gulden⁵.



Gompel en Eva de Levie voor hun woning in de Brugstraat. (Bron: OudOmmen)

Familie De Haas – Brugstraat 27

De familie De Haas woonde al sinds de eerste helft van de 18e eeuw in Ommen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog doken zij onder en wisten zo de oorlog te overleven. Terwijl de familie De Haas ondergedoken was ging het leven gewoon door. In de Kerkstraat op nummer 3, tegenover de slachterij van De Haas woonde Gerrit Massier. Hij was eveneens slager. Massier en De Haas waren weliswaar burens, maar bepaald geen vrienden en dat is dan nog eufemistisch uitgedrukt. Het was een persoonlijke vete die dateerde van voor de Tweede Wereldoorlog. Dat de familie De Haas Joods was speelde voor Massier geen rol. Hij was weliswaar lid van de NSB, maar ging desondanks wel om met Joden. Toen de familie Van der Hoek in economisch zwaar weer zat, gaf Massier hen financiële steun. Ook werkte Massier met De Levie samen in de slachterij. Tijdens de oorlog werd Massier hier dan ook door partijleden van de NSB op aangesproken. Het kwam zelfs zover dat hij zijn lidmaatschap moest opzeggen. Massier was officieel geen lid van de Weerbaarheidsafdeling (WA), maar had wel deelgenomen aan enkele trainingsbijeenkomsten. Zoals gebruikelijk binnen de partij was hij geabonneerd op de krant 'Volk en Vaderland'. Ook was hij lid van Winterhulp Nederland en daarnaast van het Front van Nering en Ambacht, een afdeling binnen de partij die zich inzette voor de middenklasse.

Massier stond bekend als een zakenman die weinig schuwde om zijn geld te verdienen. Hij gokte, dronk en was sterk pro-Duits. Er kwamen dan ook geregeld Duitsers bij hem thuis over de vloer en kampcommandant Diepgrond was een huisvriend die zelfs een korte periode voor de bevrijding bij hen inwoonde. Zijn contacten met de Duitsers legde Massier tijdens de oorlog geen windeieren. Hij verdiende goed aan de handel. Hij leverde niet alleen het vlees aan Kamp Erika, maar ook de Hitlerjugend en de Wehrmacht kon hij tot zijn klanten rekenen. Behalve vlees zag hij ook winstmogelijkheden in andere handel. Hij kocht verschillende zaken uit de boedel van 'vertrokken' Joden. Dit was soms voor eigen gebruik, maar sommige dingen kocht hij ook om daarna met winst door te verkopen. Maar het bleef niet bij wat kleine goederen, want Gerrit Massier kocht van de bezetter verschillende Joodse huizen. Voor de winkel en het woonhuis van de familie de Haas aan de Brugstraat met de daarachter de aan de Kerkstraat gelegen slachterij betaalde hij 5.500 gulden. Hij verruilde zijn huis aan de Kerkstraat en ging wonen in het huis van De Haas. Ook zette hij zijn onderneming voort in de slagerij van zijn grootste concurrent. Daarnaast kocht hij ook een perceel van De Haas welke was gelegen aan de 'sandweg' en betaalde hiervoor 300 gulden. Het ging het om een stuk tuingrond aan de Hamsgoren. Verder kocht hij de slagerij van Gompel de Levie en in 1943 die van Vomberg zodat hij geen last had van concurrentie. Later zou hij hierover verklaren dat hij dit deed om te voorkomen dat het zou worden afgebroken.



De familie De Haas; v.l.n.r. Karel, Mina de Haas - Marx, Martha, Salomon de Haas, Alex en Leo (Bron: OudOmmen)

De familie De Haas bezat verder ook een perceel aan Den Lagen Oordt. Deze werd door de bezetter verkocht voor 1.350 gulden aan Roelof Zanting die aan de Karnemelksteeg 6 woonde. Zanting werkte als landarbeider. Hij werd lid van de NSB, maakte deel uit van de Weerbaarheidsafdeling (WA). Dit was de geüniformeerde ordedienst en knokploeg van de NSB. In 1942 ging hij in dienst als 'wachtman' bij het Kontroll Kommando. Een van zijn taken was de bewaking van Kamp Erika, maar hij nam ook deel aan de opsporing van onderduikers en piloten. Uit verklaringen van gevangenen is bekend dat hij als bewaker als redelijk bekend stond. Na de oorlog werd hij op 20 april 1945 in Dedemsvaart opgepakt. Hij werd gevangengezet en werd later veroordeeld tot een gevangenisstraf van 10 jaar met aftrek van voorarrest. Ook werd hem het algemeen kiesrecht voor de duur van het leven ontnomen. Hij ging in hoger beroep tegen zijn straf, maar trok dit later weer in. Op 15 december 1950 werd het resterende deel van zijn straf kwijtgescholden met een proeftijd tot 1 januari 1953⁶.

Tijdens de bevrijding van Ommen koos Massier het hazenpad en vluchtte, maar gaf zich later aan bij de Binnenlandse Strijdkrachten. Hij werd in eerste instantie veroordeeld tot een gevangenisstraf van zeven jaar. Toen dit bekend werd in Ommen, werd door vijftig inwoners van de stad een petitie ondertekend. Men vond weliswaar dat Massier straf verdiende voor wat hij in de oorlog had gedaan, maar dat hij met deze veroordeling te zwaar werd gestraft. Later werd zijn straf verlaagd naar drie jaar. De roerende en onroerende goederen die hij onrechtmatig had verkregen werden hem ontnomen en gingen door rechtsherstel terug naar de betreffende familie of hun erven. Uiteindelijk raakte Massier hierdoor alles kwijt en werd zijn faillissement uitgesproken⁷.

Vomberg – Markt 5

Nadat de familie Vomberg was weggevoerd, werd in mei 1943 het slagerijbedrijf geliquideerd en in februari 1944 officieel opgeheven⁸. Twee maanden later werd het pand door de bezetter verkocht aan de slager Gerrit Massier voor 1575 gulden. Hij had eerder ook de slagerijen van de families De Levie en De Haas gekocht en had inmiddels een slagerij geopend in het pand van laatstgenoemde⁹.



De etalage van vleeschhouwerij De Haas was in september '38 feestelijk ingericht vanwege het 40-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina. (Bron: CCO)

Verder onderzoek nodig

Zo'n twintig Nederlandse gemeenten hebben naar aanleiding van aandacht voor deze grootschalige onteigening van Joods vastgoed door Pointer en berichten in de media aangegeven dat zij de rol van hun gemeente bij de onteigening en verkoop van Joods vastgoed willen onderzoeken. Zij gaan uitzoeken of belastingen zijn geheven, terwijl Joodse huiseigenaren geen toegang hadden tot hun woningen, en of na de oorlog daadwerkelijk rechtsherstel heeft plaatsgevonden. Het gaat hierbij om de gemeentes Alkmaar, Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Bergen (NH), Deventer, Eindhoven, Enkhuizen, Gooise Meren, Gouda, Groningen, Haarlem, Hilversum, Hoorn, Leeuwarden, Utrecht, Winterswijk, Zaanstad, Zutphen en Zwolle. Daarmee treden zij in de voetsporen van Amsterdam (2016), Den Haag (2019) en Rotterdam (2020). Amsterdam, Den Haag en Rotterdam hebben naar aanleiding van die onderzoeken in totaal al 14,6 miljoen euro uitgekeerd aan individuen en Joodse organisaties. Utrecht en Eindhoven presenteren hun bevindingen later dit jaar.

Burgemeester Hans Vroomen heeft naar aanleiding van aandacht begin dit jaar in de regionale pers aangegeven dat ook de gemeente Ommen nader onderzoek laat doen door het NIOD naar de Joodse huizen in de gemeente Ommen en de rol van de gemeente.

Reactie: Heeft u vragen, opmerkingen of aanvullingen naar aanleiding van dit artikel dan kunt u reageren via gerkowarner@hotmail.com

1. Historisch Centrum Overijssel – Kamer van Koophandel Zwolle, handelsregister – toegangsnummer 0232.2 / doos.nr. 0194 / dossiernummer 06290

Kamer van Koophandel Zwolle, inschrijffnummer 06290, dossiernummer Historisch Centrum Overijssel 0194; Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant 11-06-1942, Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant (KB) 11-06-1942; 23-04-1943

2. Emmastraat 18 is het huidige adres Prinses Julianastraat 15.

3. Verkaufsbücher van de Nederlandse Grundstückverwaltung 1941-1945; Nationaal Archief Den Haag – Nederlands Beheersinstituut (NBI): Beheersdossiers, toegangsnummer 2.09.16
4. CABR 10718 (PRA Arnhem); CABR 11728 (PRA Almelo)
5. Verkaufsbücher van de Nederlandse Grundstückverwaltung 1941-1945; Nationaal Archief Den Haag – Nederlands Beheersinstituut (NBI): Beheersdossiers, toegangsnummer 2.09.16
6. CABR 66759 (BG Arnhem, dossiernummer 1560), CABR 778 (BRC, dossiernummer 719/48)
7. CABR 10907 (PRA Almelo, dossier Massier, Gerrit), CABR 66254 (BG Arnhem, dossiernummer 939)
- CABR 72935 (BG Den Bosch, dossiernummer 1653), CABR 75251 (BRC, dossier nummer 271/47); Verkaufsbücher van de Nederlandse Grundstückverwaltung 1941-1945; Nationaal Archief Den Haag – Nederlands Beheersinstituut (NBI): Beheersdossiers, toegangsnummer 2.09.16
8. Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant (KB) 23-03-1944
9. Verkaufsbücher van de Nederlandse Grundstückverwaltung 1941-1945; Nationaal Archief Den Haag – Nederlands Beheersinstituut (NBI): Beheersdossiers, toegangsnummer 2.09.16

Honderd jaar voetbal in Ommen

OVC'21, voetbalclub met rijke historie door Ben Wösten

Toen het voetballen in de meeste dorpen en steden nog in de kinderschoenen stond, begon het hier bij ons in Ommen, bij vooral de jeugd, ook te kriebelen om een balletje te trappen. Maar ja, er was geen club geen veld en nog erger, ook geen echte bal. Ze speelden het spelletje bij de muziektent op de markt of op het zogenaamde Bleekie.

Het begin

Zo ongeveer in het midden van de 18e eeuw ontstond het voetballen als zodanig. De Engelsen zijn officieel de uitvinders van het trappen met een bal. Vijftig jaar later gaan jongelui hier in Ommen ook een balletje trappen. Voor hen was er verder niet zo veel vertier in Ommen.

Er groeide in die tijd, in het begin van de 19e eeuw, grote animo en interesse om ook in Ommen een voetbalclub te beginnen. Geleidelijk aan werd het groepje voetballende jongelui groter. De roep om een eigen voetbalclub in Ommen te krijgen werd steeds duidelijker. Dat gold niet alleen voor de jeugd maar ook ouderen zagen zo'n vereniging wel zitten. En zo gebeurde het dat op 19 april van het jaar 1921, de samengestroomde jeugd bij de muziektent op de markt werden toegesproken door de twintigjarige Hartog de Levie. In zijn speech sprak hij de wens uit om te komen tot de oprichting van een Ommener voetbalclub. De Levie werd beloond met een daverend applaus van de jonge toehoorders. De voetbaljeugd was dolenthousiast om dit te horen.

Er werden dezelfde avond maar liefst 26 voetbalminnende sportmannen lid van de nieuwe club in wording. De gebroeders Lokin, Herman en Hein eigenaren van Hotel 'De Zon' kwamen met een echte bruine leren bal voorzien van een veter op de proppen. Het voetbalfeest kon feitelijk beginnen in de Vechtstad.



Marktplaats met kantongerechtsgebouw en muziektent links, omstreeks 1912

In vorige nummers is meer over OVC'21 geschreven. Op de site oudommen.nl kunt u onder het kopje "De Darde Klokke" alle voorgaande nummers doorzoeken en bekijken.

De oprichters

De volgende personen stonden garant voor de oprichting van voetbalvereniging OVC'19. Voluit: Ommener Voetbal Club 19 april 1921. Jan Siero (schilder), Johan Fikkert (schoolmeester), Hein en Herman Lokin (hoteleigenaren van De Zon), Willem Gort (melkboer), Gerard Veurink (gemeentebtenaar) en Hartog de Levie (slagerszoon). Door de oprichting van de voetbalvereniging OVC'21 betekent gelijk dat dit de oudste voetbalclub is van Ommen, en tevens überhaupt de oudste sportvereniging in onze stad.

Het bestuur

Het bestuur van OVC'21 werd als volgt gekozen met de volgende personen. Voorzitter: Willem Gort, secretaris: Gerard Veurink en penningmeester: Hartog de Levie. Beschermheer van de nieuwe voetbalclub werd de Hoog weledelgeboren Heer baron Philip Dirk van Pallandt.



Overeenkomstig met de kleuren in het wapen van baron van Pallandt van kasteel Eerde, werden de clubkleuren in de eerste jaren geel-zwart, evenals de doelpalen.

De start

Om het voetballen een beetje onder de knie te krijgen, gingen de voetballers alvast wat oefenen op een grasveld aan de Beerzeweg. Dit was tegenover de Stekkenkamp waar nu de boerderij staat van de familie Lemmers. was er niet minder om, ze speelden het spel steeds met veel plezier.

Van 1922 tot 1923 beschikte OVC over een speelveld aan de Zwolseweg genaamd 'Laarmanshoek'.

In 1923 speelden de Ommer voetballers hun eerste echte wedstrijd in competitieverband op de 'Paardeweide' achter Huize het Laar. Hier voetbalde OVC tot 1929. Hierna verhuisde de Ommer voetbalclub naar een veld aan de overzijde nabij de hertenkamp. Hier werd gevoetbald tot 1976 waarna aan de andere kant van Ommen het nieuwe sportpark Rotbrink was aangelegd. In het jaar 2000 startte de gemeente het project 'De Drieslag' in Arriën. Hier spelen nu de beide Ommer voetbalclubs OVC en OZC.

Paastoernooien

De eerste twee jaar werd er gevoetbald tegen padvinderscombinaties van Groningen en Bloemendaal. De voetballers van Ommen werden daarvoor getraind door de hopman van de padvinders de heer Schaap. In 1923 werd OVC lid van de Noord centrale voetbalbond (NCVB) om daar mee te doen aan de competitie. Het jaar daarop begon men met toernooien op 2e paasdag. Deze toernooien waren in de wijde omgeving bekend en trokken met de begrippen van toen, heel veel bezoekers met aantallen van tegen de twee duizend. Dertig jaar lang werd het Paastoernooi gehouden. Daarna kon het niet meer om reden dat er op tweede paasdag normale competitieverplichtingen waren. 1954 was het laatste jaar dat het paastoernooi plaatsvond.

In de beginjaren ontbrak het de club aan fatsoenlijke kleedkamers voor de voetballers. Het omkleden gebeurde dan ook meestal in een koeienstal of schuur in de omgeving van een café. Het was wat behelpen, maar het plezier was er niet minder om.

In 1952 kreeg de club voor het eerst een eigen kleedgelegenheden bij het voetbalveld.

Competities en wedstrijden

In het seizoen 1930/1931, bij het tienjarig bestaan, werd OVC'21 kampioen van de 2e klasse NCVB. Ze promoveerden daarmee naar de eerste klasse. Een knappe prestatie, het werd dan ook groots gevierd. Door allerlei oorzaken trad de Ommer club na een jaar op eigen aangeven weer terug naar de 2e klasse. Deze periode staat bekend als de crisisjaren waardoor er overal gebrek aan was, o.a. materiaal schaarste en ook de grote werkloosheid speelde daarbij een rol.

In 1936 werd het kampioenschap van de eerste klasse opnieuw behaald, om vervolgens in 1941 te promoveren naar de 4e klasse van de KNVB.

In 1934 speelde OVC een wedstrijd tegen het grote ZAC uit Zwolle die in hun gelederen de beroemde Bep Bakhuys telde. Maar de Ommenaren trokken zich er weinig van aan, het werd een geweldige uitslag 7-7. En dan ook nog een wedstrijd die het vermelden waard is tegen USV uit Den Hulst waarbij de bal uit een vliegtuig in het veld werd geworpen.

In het seizoen 1935/1936 werd OVC weer kampioen in de 1e klasse maar promotie bleef uit. Dit had vooral te maken met de slechte accommodatie en te weinig leden.

In 1959 speelde OVC tegen EMMS om het kampioenschap van de 4e klasse Noord.

Zo'n 2500 toeschouwers zagen OVC deze wedstrijd winnen met 3-2 en bereikten daarmee promotie naar de 3e klasse van de KNVB



Hans Visscher met het school voetbalelftal 1957/1958

Vanaf 1959 houdt OVC zich ook bezig met schoolvoetbal. Het fenomeen schoolvoetbal werd ooit geïntroduceerd door de welbekende Ommenaar Hans Visscher.

In de jaren 1969/1970 speelde OVC een aantal wedstrijden tegen betaalde clubs zoals, PEC Zwolle en HSV uit Amersfoort.

OVC had naast een eerste elftal en later ook een tweede, een derde en zelfs een tijdlang een vierde elftal. Het hoogste aantal senioren elftallen was 7 stuks. Een tijdlang kende OVC een vrouwenelftal. Wegens gebrek aan

voldoende spelers moest jammer genoeg het vrouwen voetbal worden opgeheven. De club heeft ook een aantal jeugdklassen.

In het seizoen 1992/1993 beleefde de club een spraakmakend hoogtepunt zoals ze dat nog niet eerder in het bestaan hadden beleefd. OVC promoveerde via een beslissingswedstrijd vanuit de 3e

klasse Noord naar de 2e klasse Oost van de KNVB. Het jaar daarop promoveerde ook Ommen 2 en wel naar de eerste klasse van de afdeling Zwolle.

In de jaren voor de oorlog was de contributie 5 cent voor de jeugd en een dubbeltje voor leden boven de 18 jaar. De entree voor de wedstrijden bedroeg in die tijd een kwartje.

OVC tijdens en na de 2e wereldoorlog

Tijdens de Tweede Wereldoorlog probeerde OVC gewoon te blijven voetballen ondanks de bezetting door de nazi's. In het seizoen 1940/1941 werden ze, net als in het seizoen 1935/1936, opnieuw weer kampioen in de 1e klasse maar ook nu volgde er geen promotie.

Het bestuur van OVC was het zat. Voorzitter de Vries en secretaris Lokin togen op hoge poten naar de KNVB in Den Haag en speelden het klaar dat OVC toch kon promoveren naar de 4e klasse NVB het latere KNVB.

Pas in september 1942 kon de eerste wedstrijd in de 4e klasse worden gespeeld.

Ook werd er in de oorlog een bijzondere wedstrijd gespeeld ten bate van de slachtoffers van het bombardement op Rotterdam.

De zogenaamde 'Paastoernooien' vonden ook normaal doorgang.

Wat zeker nog vermeld dient te worden dat na de oorlog het bericht kwam van de tragische dood van de populaire rechtsbuitenspeler van OVC Kees de Jong. Hij werd op 1 december 1944 gearresteerd wegens vermeende verzetsactiviteiten. Kees de Jong overleed op 3 mei 1945 in een concentratiekamp in Duitsland. De bevrijding kwam voor de Jong te laat.

De voorzitter van OVC Gerrit Jan de Vries memoreerde voorafgaand aan een vriendschappelijk duel met Engelse militairen, die na de oorlog in Ommen gevestigd waren, dat Kees de Jong altijd in de herinnering zal blijven voortleven.

En natuurlijk mag niet onvermeld blijven de drie Joodse Ommenaren die tijdens de oorlog zijn afgevoerd naar Auschwitz. Alle drie waren zeer betrokken OVC-ers. Het waren, medeoprichter H. de Levie en de spelers, J. de Levie en J.v.d. Hoek.

Aan het eind van de oorlog had OVC nog maar 49 leden.

In 1944 kreeg OVC voor het eerst een officiële trainer in de persoon van de heer Koeslag.

In 1971 werd het halve eeuwfeest gevierd. OVC had toen 237 leden en 100 donateurs. De competitie van het eerste elftal ging toen met pieken en dalen. Het ging van de 3e klassen van de KNVB naar de 2e klasse van de afdeling Zwolle.

In de jaren 1974/1976 realiseerde de club een eigen clubhuis 'De Brink' op het nieuwe sportpark 'De Rotbrink'. Een jaar later werd OVC-kampioen en promoveerde naar de 3e klasse KNVB Oost. In 1980 werd afscheid genomen van de toenmalige topschutter Ton Niens die het presteerde om in een wedstrijd 7 doelpunten te scoren. In 1982 verlieten een aantal spelers OVC om toe te treden naar de nieuwe voetbalvereniging in Vilsteren.



Henk Pasman met De Mini's in 1995

De Ommer voetbalclub had in de jaren 1947 tot 1951 een eigen clubblad met als titel, de 'Voorzet'.

In 1959 startte OVC met een nieuw eigen clubblad onder de naam 'De OVC'er'

In 1990/1991 werd het 2e elftal kampioen en in ditzelfde jaar van het 70-jarig bestaan werd

Henk Pasman, de centrale man bij de jeugd, vereerd met de bondsspeld van de KNVB.

In 1994/1995 werden de B-juniorenkampioen en promoveerden ze naar de overgangsklasse.

Personen die OVC aanzien hebben gegeven

Hans Visscher, oprichter van de school voetbaltoernooien. Scheidsrechter en terrein verzorger. **Hein Lokin**, medeoprichter en jarenlang bestuurslid als secretaris. **Jan Makkinga** was meer dan 27 jaar onafgebroken voetballer bij OVC en is met meer dan 1000 wed-

strijden recordhouder voor de eeuwigheid. **Gerard (Gait) Jansen** speelde op 42-jarige leeftijd nog in het vlaggenschip. **Hein Jutten**, **Gerrit Meyerink** en **Anton Koggel** als super supporters.

Daarnaast had de club zo'n 13 leden die ofwel erelid waren ofwel lid van verdienste. Drie andere belangrijke personen bij de club ontvingen een Koninklijke onderscheiding. Het betrof Hein Lokin bij het 40-jarig bestaan van OVC en **Evert Daman** bij het 75-jarig bestaan. Ook Henk Pasman ontving voor zijn vele activiteiten voor de club de verdiende onderscheiding. **Sander (Capello) Schuldink**, hoofd terreinmanager van sportpark Westbroek.

In deze categorie hoort ook zeker Egbert oftewel Ep (pie) Pasman thuis. Egbert was een van de begaafdeste voetballers die ooit bij OVC hebben gevoetbald. Hij komt uit een gezin waarbij bijna iedereen met voetballen bezig was. De voetballende zonen werden aangeduid als de Pasmannetjes.

De meest talentvolste zoon wat voetballen betrof was Egbert. Het begon allemaal met een balletje trappen in Varsen. Daar leerde Egbert samen met zijn broers hoe het spel gespeeld moest worden. Bij OVC groeide Egbert uit tot een grote voetballer. Hij stond bekend om zijn snelheid en baltechniek. Aan de kantlijn hoorde men vaak: "dat jong van Pasman is nog sneller dan een hase."



Egbert Pasman)

Het einde en tegelijk een nieuw begin van de eerste Ommer voetbalclub

Na precies honderd jaar gaat OVC'21 fuseren met OZC de zaterdagvoetbalclub van Ommen. Een grote meerderheid van de leden van beide clubs stemden voor een fusie. Op 23 februari 2021 maakte notaris Bentum de uitslag bekend. Tot nu toe speelt OVC'21 altijd op zondag maar dat gaat door de voorgenomen fusie veranderen.

De nieuwe gefuseerde club wordt een zaterdag voetbalvereniging.

Voor OVC'21 betekent dit een einde van een tijdperk van precies 100 jaar met mooie en interessante herinneringen. De club kende goede en minder goede uitslagen in competitieverband. Promoties en degradatie wisselden elkaar af. Bestuur en spelers reichten telkens weer hun rug en lieten nooit de moed zakken. Iedereen die betrokken was en is bij deze prachtige club kan met trots terugzien op een prachtig stuk voetbalgeschiedenis en kan daar mooie herinneringen aan bewaren.

OVC dwong in 1992/1993 met z'n eerste elftal promotie af naar de 2e klasse van de KNVB

Wat begon met een balletje trappen op het Bleekie in 1921 eindigt nu in 2021 met een grote en mooie voetbalvereniging op een prachtige sportaccommodatie. De beide Ommer voetbalverenigingen gaan samen een nieuwe toekomst tegemoet onder de banier van: FC Ommen

Informant R. Habers



Op de foto v.l.n.r. H. Bakker, M. Puma, E. Daman, J.H. Pasman (leider), F. van Delden, H. Mellema (trainer), O. Willemsen, B.v.d. Veen (verzorger), E. Willemsen, R. Bosch, H. Willems (grensrechter), A. Oldeman, D.J. Brinkman en M. Mellema. Zittend v.l.n.r. K. Bakker, E. v.d. Heide, F. Koggel, T. Geurts, E. Logtenberg (aanvoerder), en W. van Ommen



EKKELENKAMP

LUNCH ■ DINER ■ PATISSERIE

IJSSALON

Stationsweg 1 ■ 7731 AW Ommen ■ telefoon 0529 45 17 82
www.ekkelenkamp-ommen.nl

3-gangen keuzemenu
€ 32,50



SPORTRIJK

fit & gezond

SPECIALE LESSEN VOOR OUDEREN

SPORTEN VOOR
MAAR € 20,99

Brink 35 Ommen | T. 0529-454508 | info@sportrijk.nl



Bouwbedrijf Vonder

www.bvbouw.nl - info@bvbouw.nl

Brink 10 - 7731 TG Ommen - Tel. 0529 - 451043

Nieuwbouw
Verbouw
Renovatie
Restauratie
Tekening
Vergunningen



Van Aalderen

garage en tankservice

Voor kwaliteit-voordeel en service komt u echt
bij van Aalderen aan de Hamsgoren 25 terecht.
Telefoon (0529) 452429

RADIO - T.V. - STEREO RECORDERS - KOELKASTEN
WASAUTOMATEN - EIGEN TECHNISCHE DIENST



M. Dunnewind

Dr. A.C. van Raaltestraat 12
7731 GN Ommen
Tel. (0529) 45 16 58

BRASSERIE TANTE POS

OMMEN



adres: Markt 17, 7731 DB Ommen
telefoon: (0529) 45 18 13
e-mail: info@tantepos.nl
internet: www.tantepos.nl

Hallo JUMBO

Ommen

Markt 22-24, 7731 DB Ommen

T 0529 - 47 81 60

www.jumbo.com

snel en
eigenzinnig
oplossingen
van nu
van cijfers naar
toekomstplannen

hart voor
resultaat

www.krcvanelderen.nl

KRC VAN ELDEREN

accountants | belastingadviseurs

Nijkamp

installatietechniek



Bas Nijkamp

06 51 78 57 57

Coevorderweg 6
7735 KH Arriën

info@nijkampinstallatie.nl



Dunnewind Groep b.v.

Verhuur van:
mobiele kranen - shovels - containers - kippertrailers
diepladers - truck - kraan - aanhanger

Uitvoering van:
grondwerken - sloopwerken - rioleringswerken - bestratingen

Verkoop van:
zand - grond - grind

Als inwoner van de gemeente Ommen kunt u
zes dagen per week uw tuinafval gratis bij ons inleveren.

Openingstijden: Maandag t/m vrijdag van 8.00 uur - 17.30 uur
Zaterdag van 8.00 uur - 12.00 uur

Strangeweg 7
7731 GV Ommen
Tel. (0529) 45 21 50

info@dunnewindgroep.nl
www.dunnewindgroep.nl

UW DAK IS ONS VAK!!!

dakdekkers- en renovatiebedrijf



E. van der LINDE

OMMEN BV

Vermeerstraat 13 • 7731 SM Ommen • Tel. (0529) 45 30 33

Notarispost OMMEN

Zet het zwart op wit.

Notarispost Ommen
Vrijthof 8a, 7731 CN Ommen
T 0529 - 712 523

E secretariaat@notarispostommen.nl
I www.notarispostommen.nl

Elke maandagavond
van 19.00 tot 21.00 uur gratis
en vrijblijvend inloopspreekuur.

sallands goed

registermakelaars & taxateurs

Vechtkade 3 - 7731 JC Ommen - T 0529 455055

E ommen@sallandsgoed.nl - www.sallandsgoed.nl



Al ruim 20 jaar onroerend goed specialist in Ommen

DE KAPPER

Vrijthof 1
7731 CN Ommen
Telefoon (0529) 45 49 48
tijdvoorjezelf@salondekapper.nl

WWW.SALONDEKAPPER.NL

Maak online een afspraak



dranken & delicatessen

Varsenerstraat 2
7731 DC Ommen
T 0529 45 30 66
E info@wijnhofommen.nl
I www.wijnhofommen.nl

VERHUIZINGEN

EN

TRANSPORTEN



H. STEEN B.V.

Sogenbosstraat 3
7731 WT Ommen
Tel. (0529) 45 18 02
E-mail info@hsteenbv.nl



Ook zorgmaaltijden

Brugstraat 16 ~ 7731 CT Ommen
info@resto-oco.nl ~ www.resto-oco.nl
0529 451429

lunch
plateservice
afhaal
catering
partijen



WILDTHOUT

Hotel & Restaurant

SERVICE, KWALITEIT EN GEZELLIGHEID!

Telefoon 0529-451592
info@wildthout.nl
www.hotelwildthout.nl



*Aj komt
zōj't goed heb'n*

**Restaurant-Catering
De Bootsmann**

Coevorderweg 19
7737 PE Ommen
Tel. (0529) 45 72 72



BUNGALOW PARK
HOGHE HEXEL

**Uw vakantie is bij voorbaat geslaagd op
Bungalowpark Hoge Hexel**

Voor reservering:

Hoge Hexel Recreatie

Bruine Hoopsweg 6, 7645 BJ Hoge Hexel
Tel. (0546) 57 98 65 • Fax (0546) 57 13 08
E-mail: info@hhexel.nl • Internet: www.hhexel.nl